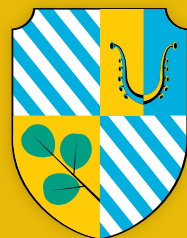
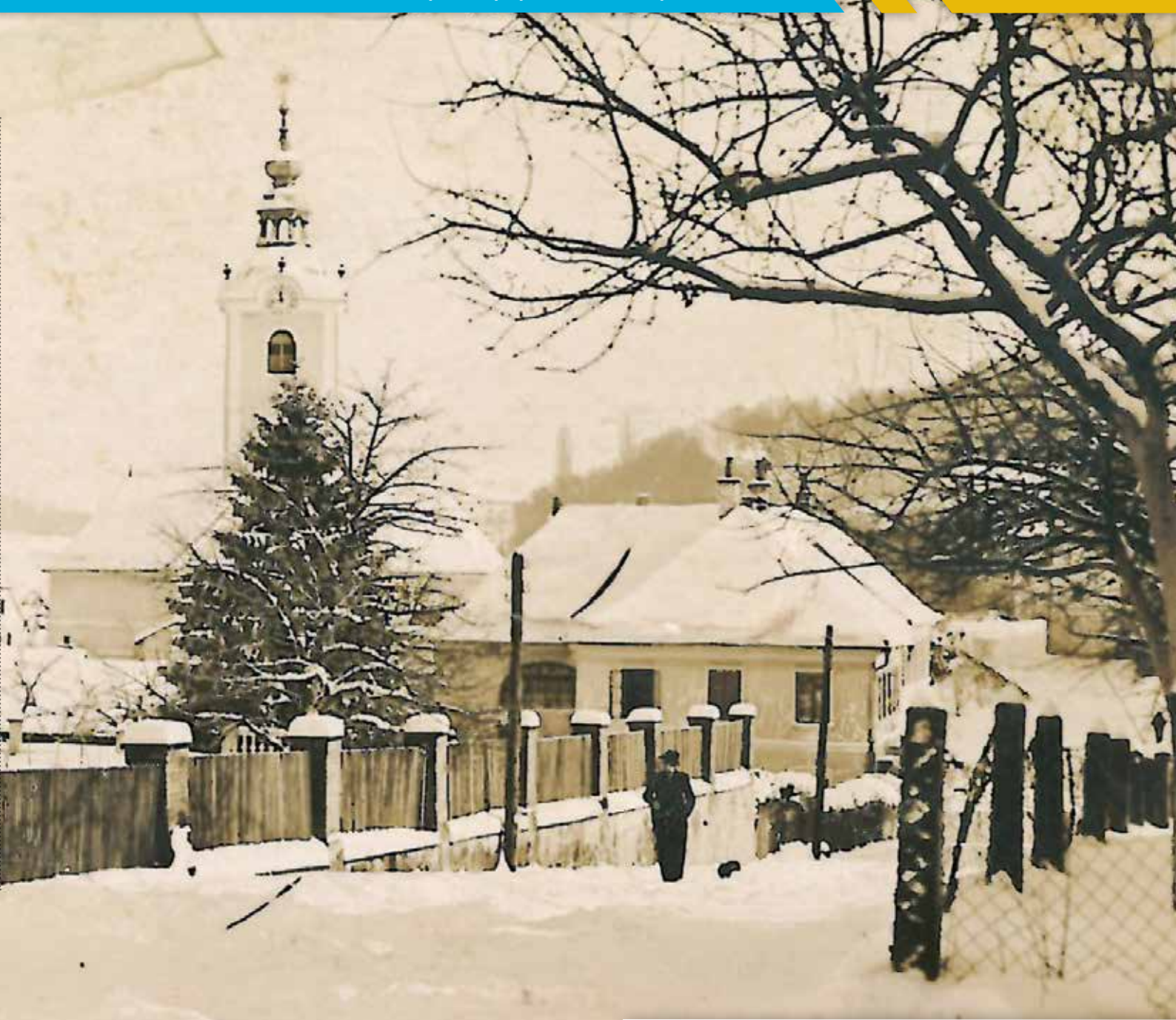

ŠMARSKE NOVICE

Glasilo Občine Šmarje pri Jelšah

št. 40 \ letnik 6 \ december 2021 \ Poštnina plačana pri pošti 3240 Šmarje pri Jelšah

VESELE PRAZNIKE IN SREČNO
2022!

PREGLED VSEBINE

5

Križišče pri Kašči urejeno poleti

8

Smeli načrti v predelavi lesa in izdelavi lesenih izdelkov

10

Ko bom velik, bom ... podjetnik

12

Doživite zaklad med zelenimi griči V ponos domačinom in magnet za turiste

18

Zmago Tančič: S starimi razglednicami vedno povezan s Šmarjem in predniki

23

Kaj so postorili po krajevnih skupnostih?

30

Ko zadiši iz kuhinje, se praznično vzdušje stopnjuje

32

130. obletnica rojstva cenjenega šmarskega zdravnika dr. Viktorja Lorgerja

38

Gastarbajter: Jan in Julija Šilec

KOLOFON

Šmarske novice,
glasilo Občine Šmarje pri Jelšah

Izdajatelj

Občina Šmarje pri Jelšah
Aškerčev trg 15
3240 Šmarje pri Jelšah
www.smarje.si

Lektoriranje

Sergeja Javornik

Oblikovanje

DIS, Tina Čas, s. p.

Tisk

Grafika Gracer, Celje

Distribucija

Pošta Slovenije

Naklada:

3.600 izvodov

ISSN 2463-9044

Odgovorna urednica

Sergeja Javornik
t: 03 810 12 64
e: sergeja.javornik@smarje.si

Uredniški odbor

Rok Krivokapič
Žiga Petek
Žiga Planinšek
Alenka Ratej
Mateja Žagar

Občinsko glasilo Šmarske novice izhaja vsake tri mesece in je brezplačno za vsa gospodinjstva ter javne zavode in javna podjetja s sedežem v občini Šmarje pri Jelšah. Glasilo je vpisano je v Razvid medijev Ministrstva za kulturo Republike Slovenije pod zaporedno številko 2015.

Priporočila avtorjem za nenaročene prispevke

Članki morajo biti opremljeni s polnim imenom in priimkom, naslovom avtorja in pripisano telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost. Uredništvo si v skladu z uredniško politiko in s prostorskimi zmožnostmi pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, spreminjanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov. Prispevki niso honorirani. Za vsebino in točnost podatkov odgovarja avtor prispevka.

Prispevke oddajte v formatih .doc, brez oblikovanja, vnesenih fotografij in grafik. Digitalne fotografije (vsaj ena je obvezna pri vsakem članku) pošljite kot samostojne datoteke v .jpg formatu in velikosti vsaj 2 Mb. V besedilu dopišite stavek o vsebini fotografije in navedite avtorja. Dolžina nenaročenih prispevkov je lahko največ 1.000 znakov s presledki, v vsakem primeru je priporočljiv predhodni dogovor z odgovorno urednico glasila.

Rok za naslednjo številko

Zadnji rok oddaje prispevkov, obvestil in drugih objav za naslednjo številko je **16. marec 2022**. Naslednja številka izide 31. marca 2022.

Na naslovnici: razglednica Šmarja pri Jelšah, poslana leta 1934, vlasti družine Anderluh.

Sergeja Javornik,
odgovorna urednica

Pred vrati je. Leto 2022 bo leto črnega vodnega tigra, ki se bo sicer uradno začelo prvega februarja 2022 in zaključilo 31. januarja 2023. Na Kitajskem je tiger kralj vseh zveri ter simbol moči, poguma in izganjanja zla. Obeti za spremembe na bolje so torej spodbudni.

Vsak od nas ima želje, pričakovanja, se tako ali drugače veseli vsega, kar prinaša novo leto. V (pred)praznični noriji praviloma še najdemo čas in analizirano opravljeno, se usmerimo v želje, načrte, cilje in pričakovanja. Iščemo odgovore, razmišljamo, kaj bi lahko storili drugače ali bolje, sprejmemo novoletne zaobljube in načrte, kako jih udejanjiti. Da bomo zadovoljni, da bomo bližje ciljem, da jih presežemo, postavimo nove ... Bo novo boljše, uspešno, srečno, zdravo ... ? Sami zase upamo in si želimo, s stiskom rok, iskrenim nasmehom, majhnimi in velikimi pozornostmi pa to pokažemo in povemo še svojim najdražjim, sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, sosedom ...

Res ne gre vedno po načrtih in željah. Zalomi se, življenje postavi pred nas ovire, ki so lažje ali težje premagljive. Ni vedno preprosto in lahko. A če bi bilo preprosto, ne bi bilo vznemirljivo, dinamično, ne bi bilo vzponov in padcev, solz sreče in žalosti ... Življenje prinaša dobro in slabo, žalost in srečo, bolezen in zdravje, dneve in noči ... Ponuja nam takšne in drugačne izzive.

Leto 2022 prinaša vrsto izzivov in novih priložnosti dokazovanja. Nena- zadnje bo to slovensko supervolilno leto, saj so načrtovane volitve predse- dnika republike, državnozborske in lokalne volitve ter volitve v državni svet. Med pomembnejšimi dogodki vsekakor velja izpostaviti športne – zimske olimpijske igre februarja v Pekingu, julija svetovno prvenstvo v atletiki preko luže, decembra moško svetovno nogometno prvenstvo v Katarju, pa gasilsko olimpijado julija v Celju. Nedvomno se bo dogajanje po svetu in v Sloveniji dotaknilo lokalnega, občinskega utripa, ki mu bomo sledili tudi ustvarjalci Šmarskih novic.

Novo je zavito v tančice neznanega in meglice različnih barv, a se ga veselimo. Radost odkrivanja in pričakovanja novega nas spodbuja in žene naprej.

Prijetne praznične dni vam želimo člani uredniškega odbora. Pogumno, odločno, z nasmehom in dobro voljo vsemu dobremu naproti. Srečno!

*Spoštovane Šmarčanke in Šmarčani,
leto 2021 se počasi bliža h koncu.*

Zaključujemo izjemno investicijsko naravnano leto v naši občini, kjer smo z uspešnimi pogajanji in dobro zastavljenimi projekti uspeli pridobiti državna in evropska finančna sredstva. Nekateri projekti se zaključujejo, drugi so v fazi izvajanja.

V prihajajočem letu 2022 si želimo dokončanja projekta oskrbovanih stanovanj, čistilne naprave na Grobelnem, dokončanje Stare šole, dokončanje križišča Kašča, gradnje gasilskega doma Kristan Vrh. Idejno že snujemo nove ambiciozne projekte za bolj kakovostno bivanje vseh v naši občini.

Čeprav zaključujemo leto, ki ni bilo najbolj enostavno, saj nas nenehno spremljajo epidemiološki omejitveni ukrepi, smo poskušali delovati sodelovalno in povezovalno. Slednje je izredno pomembno za celotno lokalno skupnost, saj nas sloga in različnost bogatita in gradita temelje za dobre medsebojne odnose tudi v prihodnje.

Tretjega decembra smo v Šmarju pri Jelšah prižgali lučke in razsvetlili Kalvarijo na sv. Rok, zato verjamem, da bo tudi sprehod skozi praznično Šmarje ob lučkah prispeval k pozitivnemu vzdušju in počutju.

Za korektno sodelovanje v iztekajočem se letu se zahvaljujem vsem občankam in občanom, svetnikom občinskega sveta, društvom, krajevnim skupnostim, podjetnikom, obrtnikom, vsem zavodom in zaslužnim posameznikom, ki ste kakorkoli prispevali k razvoju in ugledu občine.

V letošnjem decembru vam vsem skupaj želim veliko dobrega – zdravja, uspehov, predvsem pa drobnih pozornosti, ki lepšajo dneve.

Srečno v 2022!

Pozdrav,

*Matija Čakš, dr. vet. med,
spec. bujatrike, župan*

Križišče pri Kašči urejeno poleti

Do konca zimske sezone 2022 niso predvidene zapore na glavni cesti zaradi ureditve križišča pri Kašči. Ureditev bo predvidoma končana poleti.

»Doslej so v sklopu obsežne naložbe urejene parkirne površine z ustreznim odvodnjavanjem med glavno cesto in kmetijsko zadrugo; urejenih je 60 parkirišč. Ob glavni cesti je na lokaciji prejšnjega uvoza do trgovine Kašča zgrajen 80 metrov dolg oporni zid. Odstranjen je stari most čez Šmarski potok na Vegovi ulici, izvedli so se piloti novega nadomestnega mostu, prestavili in zaščitili so se obstoječi komunalni vodi,« opravljeno strne mag. **Anita Reich**, vodja oddelka za investicije.

Dela bodo po terminskem načrtu končana poleti. Zgrajen bo most z novim levim zavijalnim pasom, zmanjšan bo prevelik vzdolžni naklon Vegove ulice na predpisano mejo, niveleta glavne ceste bo dvignjena za 80 cm, urejena bo fekalna kanalizacija. »Načrtovana je še rekonstrukcija vozišča glavne ceste v smislu nesemaforizira-

nega križišča s pasovi za levo zavijanje na glavni cesti. Urejene bodo površine za pešce in kolesarje ter korito Šmarskega potoka,« še napove mag. **Anita Reich**. Izvedba del vsaj do sredine marca prihodnjega leta ne bo zahtevala zapor na glavni cesti skozi Šmarje pri Jelšah.

Dela izvaja celjsko podjetje VOC. Naročnik naložbe je Direkcija za infrastrukturo, sofinancer Občina Šmarje pri Jelšah, ki zagotavlja nekaj manj kot 241 tisoč evrov. Izvedba pomembne cestne naložbe bo sicer stala 1.009.295 evrov.

Sergeja Javornik

Celovita ureditev križišča pri Kašči bo predvidoma končana v poletnih mesecih. Foto: arhiv občine

Varno po novi cesti Dobrava

Več kot mesec dni je v uporabi nova povezovalna cesta Dobrava, ki omogoča varen dostop do šole, vrtca, pokopališča, objektov in površin v tem delu naselja Šmarje pri Jelšah.

Ob 380 metrov dolgi cesti je urejen pločnik za pešce, na obeh pasovih cestišča je označena kolesarska pot. V sklopu naložbe je urejeno tudi prvo krožišče sploh v občini. »Odzivi na pomembno pridobitev so pozitivni, promet poteka tekoče in varno. Zadovoljni so tudi pešci in kolesarji, ki lahko varno in hitreje dostopajo do šolskih površin, vrtca in pokopališča ter ostalih površin,« pravi mag. **Anita Reich**, vodja oddelka za investicije. Ob tem

apelira na voznike motornih vozil, da upoštevajo hitrostno omejitev 50 km/h.

Naložba je stala 850.000 evrov, kolikor je zagotovljeno v letošnjem občinskem proračunu. Direkcija za

infrastrukturo je prispevala sto tisoč evrov, saj cesta služi kot obvozna cesta v času preureditve križišča pri Kašči. Dela je izvedel VOC Celje, nadzor pa podjetje Uniprojekt s Polzele.

Sergeja Javornik

Nova cesta omogoča varen dostop do šole, vrtca, pokopališča ... Foto: arhiv občine

Cestna in komunalna ureditev treh ulic

V Tavčarjevi ulici v Šmarju pri Jelšah občina v sodelovanju s komunalnim podjetjem OKP Rogaška Slatina izvaja celovito odvodnjavanje meteornih vod s fekalno kanalizacijo, zamenjan bo vodovod in predstavljena javna razsvetljava. Občina bo izvedla še razširitev cestišča z golo asfaltno prevleko. V celoti se bo naložba zaključila v prihodnjem letu.

Do konca leta pa bo končana cestna in ostala infrastruktura v stanovanjski soseski Poljana. V Gallusovi in Cvetlični ulici podjetje Marjana Sajka ureja odvodnjavanje površinskih meteornih vod. Naložba obsega še

končno tamponsko nasutje vključno s postavitvijo robnikov in asfaltiranje cestišč. V sklopu naložbe bo urejena še pešpot med Gallusovo in Cvetlično

ulico, asfaltirana bo pešpot do čebelnjaka za osnovno šolo. Izvedba del bo stala 227.720 evrov.

Sergeja Javornik

Dela potekajo v Tavčarjevi ulici. Foto: arhiv občine

Urejena bo pešpot med Gallusovo in Cvetlično ulico. Foto: arhiv občine

Rekonstrukcija mostu na Kolodvorski ulici

Poteka postopek izbire izvajalca razširitve mostu na Kolodvorski ulici v Šmarju pri Jelšah. Obstoječi most premošča Dvorski potok v dolžini dobrih 135 metrov gorvodno od izliva v Šmarski potok. Zaradi trenutne širine most vpliva na slabšo prometno varnost in pretočnost Kolodvorske ulice.

Naložba predvideva razširitev mostu in ureditev hodnika za pešce, s čimer bo izboljšana varnost pešcev, prometna varnost in pretočnost Kolodvorske ulice. Posledično se bo izboljšala pretočna sposobnost Dvorskega potoka. Razširjen in rekonstruiran most v Kolodvorski ulici bo pomembna pridobitev tudi za bodoče stanovalce soseske Dobrava.

Mag. Anita Reich, vodja oddelka za investicije

Obstoječi most na Kolodvorski ulici vpliva na slabšo prometno varnost in pretočnost. Foto: arhiv občine

Fasada obnovljena, ureja se še okolica

Do pomladi bo zaključena zunanja ureditev stare šole v Šmarju pri Jelšah. Okolica je del celovitega projekta obnove historične fasade objekta. Fasada je obnovljena, trenutno pa podjetje Mika Dom iz Celja ureja še meteorno in fekalno kanalizacijo, zgrajeni bodo oporni zidovi, urejene prometne in pohodne površine, postavljena bo urbana oprema in izvedena zasaditev.

Načrtovano je, da se bo v prostore obnovljenega objekta v prihodnjem obdobju preselila uprava javnega zavoda Zdravstveni dom, preseljena bo tudi fizioterapija.

Sergeja Javornik

Historična fasada je obnovljena, do pomladi bo urejena še okolica. Foto: arhiv občine

Gradnja oskrbovanih stanovanj

V prejšnji številki Šmarskih novic smo vas že seznanili, da je Občina Šmarje pri Jelšah začela z gradnjo oskrbovanih stanovanj. Skupaj s Stanovanjskim skladom gradimo 30 oskrbovanih stanovanj v dveh večstanovanjskih objektih, ki imajo po tri etaže, povezane z dvigalom. V vsaki etaži so: dve garsonjeri v velikosti 28,54 m², dve stanovanji v velikosti 45,30 m² (za bivanje dveh oseb z ločeno spalnico) in eno stanovanje v velikosti 43,72 m² (za eno osebo z ločeno spalnico). Vsa stanovanja imajo še pokrit balkon v velikosti od 4,96 do 7,70 m² in shrambo v etaži v velikosti od 1,97 do 4,37 m². V objektu so še skupni prostori za druženje. Na voljo so parkirišča v dveh dvoetažnih parkirnih objektih. Glavnina zemeljskih del je zaključena, zgrajeni sta talni plošči, trenutno poteka gradnja etaž. Po sprejetem terminskem načrtu bodo stanovanja vseljiva do poletja 2023.

Vsa stanovanja, bodisi v lasti občine bodisi Stanovanjskega sklada, bodo najemniška. Višina najemnine še

ni znana in bo predmet usklajevanj in izračunavanj. Obratovalni stroški bodo, poleg najemnine, bremenili najemnika. Znano je, da bo vsa stanovanja oddajala v najem občina. V drugi polovici leta 2022 bo objavljen javni razpis in uveden postopek dodeljevanja stanovanj v najem. Do objave javnega razpisa na oddelku za gospodarstvo zbiramo evidenčne prijave z osnovnimi podatki o interesentih za najem stanovanj.

Gradnja bo predvidoma končana maja 2023.
Foto: arhiv občine

Izvajalec gradnje je podjetje GES, gradbeništvo, energetika, sanacije, iz Celja, ki je postal lastnik gradbene parcele za tretji večstanovanjski objekt oskrbovanih stanovanj na območju stare Lorgergeve domačije. Na podlagi sprejetega občinskega podrobnega prostorskega načrta bo GES z nekoliko zamika gradil še oskrbovana stanovanja za potrebe trga, torej za prodajo. Vse informacije o možnosti nakupa stanovanj lahko zainteresirani pridobijo na podjetju GES.

Mag. Zinka Berk, vodja oddelka za gospodarstvo

Smeli načrti v predelavi lesa in izdelavi lesenih izdelkov

V hladnih zimskih dneh nam les predstavlja toplino. Bodisi ob tlečem kaminu bodisi, ko smo z njim obdani v svojih domovih. Ta dragoceni vir, ki ga v Sloveniji kljub naraščajočem se zavedanju o njegovi vrednosti še vedno premalo cenimo, predvsem pa izkoristimo, je zarisal poslovne zgodbe tokratnih sogovornikov.

KRISTIJAN ZIDAR je mlad podjetnik z Brecljevega, ki izdeluje vse vrste notranjega pohištva po meri, opremo za gostinske lokale, pisarne in druge poslovne prostore. Usmerjen je v obdelane materiale, vsekakor pa rad pri-sluhne vsem željam strank.

Dokaj mladi ste stopili v svet podjetništva, in to z izdelovanjem pohištva. Storitve, ki jih v našem okolju ni ravno veliko, tudi šole so dokaj oddaljene. Kaj je prepričalo vas?

»Že v osnovni šoli sem bil navdušen nad mizarskim poklicem, kupoval sem ročno orodje in izdeloval manjše izdelke. Še bolj pa me je navdušil nekaj let starejši sosed, ki je obiskoval lesarsko šolo v Mariboru. Že od 6. razreda sem se videl v svoji mizarski delavnici, za lastnimi velikimi mizarskimi stroji, ki mi omogočajo neskončne možnosti ustvarjanja. Zaključil sem poklicno šolo in nato še program tehnik, znanje sem črpal tudi iz višje šole, vendar pa me je delo potegnilo in nisem zaključil študija. A verjamem, da je znanje pomembnejše od listin in mi vsekakor pride prav. Oddaljenost šole je pri meni delovala pozitivno, saj sem se hitreje naučil samostojnosti in odgovornosti, kot bi se je verjetno ob šolanju v bližini Šmarja. Hvaležen pa sem tudi za očetovo pomoč, da smo star hlev spremenili v delavnico in mi je pomagal pri nakupu prvih strojev, s katerimi sem lahko začel izdelovati prve kose pohištva. Vedno sem tudi z vsem spoštovanjem prisluhnil znanju in izkušnjam mojstrov, kjer sem opravljal prakso in počitniško delo, tako da sem še poglobil znanje in prihranil čas s preizkušanjem stvari, ki sem jih tako preko njih hitreje in bolje spoznal.

Samostojni podjetnik sem malo več kot štiri leta. S podjetjem vsako leto rastemo, letos pa smo naredili največji napredek, ki bo viden v prihodnjem letu. Verjamem, da bomo s spremembami in izboljšavami predvsem na področju strojev dosegli več kot 200 odstotkov letošnjega prometa.«

Les in Slovenija

- Slovenija je tretja najbolj gozdnata država v Evropi.
- Les je, poleg vode, naš edini naravno obnovljiv vir.
- Lesnopredelovalna industrija po številu podjetij predstavlja okoli 12 % predelovalne industrije.
- Panoga v povprečju zaposluje nekaj več kot 12.700 ljudi.
- Les pomembno prispeva k sonaravnemu razvoju in blaži posledice podnebnih sprememb.

Kristijan Zidar (na levi) napoveduje nadaljnjo rast svojega podjetja. Foto: osebni arhiv

Kje se vidite v prihodnjih letih in kaj so še izzi-vi na področju lesnih strokov?

»V prihodnjih letih želim povečevati naše zmogljivosti in se kosati z večjimi lesnimi podjetji v Sloveniji in tudi postati eno izmed njih. Želim ustvariti podjetje, pri katerem bodo stranke z veseljem naročale pohištvo, da bodo dobile ustrezno svetovanje, dobavo na rok in kakovostno izvedbo, saj tukaj opažam največje težave, ker se mnogi mojstri ne držijo rokov izdelave. To je področje, ki ga želimo vzdrževati, saj se resnično držimo rokov in skrbimo za zadovoljstvo strank.«

Marko Ribič z ženo Bojano za žago v Hajnskem snuje smeje načrte za prihodnost. Foto: osebni arhiv

MARKA RIBIČA je v delo z lesom popeljal splet okoliščin, a sedaj je pri tem izredno uspešen, zadovoljen in že razmišlja o razvoju žage, ki vam z dišečim vonjem po lesu napolni avtomobil v Hajnskem, preden zapelje-te v Pristavo pri Mestinju.

ANTON ČERNOŠA je pri odločitvi za mizarški poklic upošteval nasvete in spodbude staršev, izkoristil svoje spretnosti in računal na obete za zaposlitev v Bohorju. Očitno je zadel željico na glavico, saj pri delu z lesom v delavnici na Prelogah še vedno uživa.

Anton Černoša (na levi) s sodelavcema ustvarja tudi kalupe za tapetnike v avtomobilski industriji. Foto: osebni arhiv

Kako bi opisali začetek svoje poslovne poti v panogi, ki je vse premalo izkoriščena glede na naše danosti?

»Na kratko – splet okoliščin. Pisalo se je leto 1996, ko sem pridobil kovinarski poklic, odslužil vojsko in iskal zaposlitev. A v tistih letih je šlo veliko podjetij v stečaj in so vsi odpuščali, zato je bilo zaposlitev težko najti. Stari oče se je pri naši hiši že malo ukvarjal z lesom in tako sem se odločil, da se zaposlim in začnem z žagarstvom bolj zares. Tako sem imel svoj s.p., ko sem bil star komaj 20 let. S pomočjo staršev sem kupil novo manjšo žago in sam začel z delom pod domačim gospodarskim poslojem.«

Kako se je v teh letih razvijalo vaše podjetje in kam ste usmerjeni v prihodnosti?

»Povpraševanje je hitro naraščalo, tako da sem leta 2001 kupil novo zmogljivejšo linijo in zaposlil prvega sodelavca. Naročil je bilo vedno več, prostor pa premajhen, kar je vodilo v gradnjo novega proizvodnega objekta in nakup zmogljivejših strojev. V letu 2008 smo objekt končali in začeli z delom v novih prostorih. Zaposlili smo še dodatne sodelavce, v podjetju se je zaposlila tudi žena, ki od takrat skrbi za administracijo. Vsa leta vlagamo v sodobnejše stroje in širimo skladiščne površine. Imamo tudi proizvodnjo sekancev, tako da vse lesne ostanke še dodatno predelamo. Žagan les prodajamo na domačem in evropskem trgu – v Italijo, Avstrijo, Nemčijo in na Hrvaško, preko luk Koper in Trst pa tudi v države Bližnjega vzhoda. Ker se povpraševanje po žaganem lesu globalno povečuje, se zavedamo, da so razvoj, posodobitve, širitve proizvodnje in uvedba novih produktov izzivi, ki nas vsekakor čakajo.«

Kako to, da ste se odločili postati mizar, saj šol v naši neposredni bližini ni?

»Naše generacije so še rasle z Bohorjem. Mnogi starši so bili tam zaposleni, poklici so nam bili tako vseeno blizu, čeprav so šole v okolici ponujale druge možnosti. Sam sem izbral srednjo lesarsko šolo v Mariboru, kmalu spoznal, da sem iz pravega testa za to delo in se tudi zaposlil v Mestinju, a vemo, kako se je ta zgodba končala. Jeseni 2001 sem se odločil, da poskusim s svojo delavnico. Danes serijsko izdelujemo stole, mize in omare iz masive predvsem za domači trg in oblikovalce iz Anglije, Francije, Belgije in Španije. Sodelujemo v avto industriji z izdelavo kalupov. Pri delu pa največ uporabljamo jesen, hrast ter evropski in ameriški oreh, vsekakor pa uporabljamo tudi iverne plošče in mediapan. Poleg posameznih kosov pohištva so nam poseben izziv ureditve individualnih hiš na ključ z izdelavo notranjih vrat, stopnic in pohištva.«

Kje vidite izzive vaše stroke v prihodnosti?

»Že sedaj se je delo v delavnici, če ga primerjam z začetki, zelo spremenilo. Tehnologija in oprema je izredno napredovala. Fizično delo zamenjujejo NC in CNC stroji za obdelavo. Tukaj pogrešam hitrejšo prilagajanje učnega sistema. Skozi praktikante spoznavam, da šole še niso prilagojene novostim, ne zavedajo se, da bo treba vključevati dodatna znanja, slediti razvoju in vsem trendom oblikovanja. Prav tako se vedno bolj zavedam pomena grozdov za male obrtnike. Spoznal sem, da ni treba, da vse naredim sam, pač pa je veliko hitreje, ceneje in bolj kakovostno, če posamezne faze razpršim tistim, ki so za to specializirani. Vsekakor pa me veseli dejstvo, da so ljudje spet začeli bolj ceniti kakovost, tako da nam dela še ne bo kmalu zmanjkalo.«

Ko bom velik, bom ... podjetnik

Območna obrtno-podjetniška zbornica (OOZ) Šmarje pri Jelšah je šmarskim devetošolcem morebiti nekoliko olajšala izbiro poklica. Organizirala je namreč predstavitev podjetij in obrtnikov, ki opravljajo deficitarne poklice in tiste, ki na območju Obsotelja in Kozjanskega prinašajo zaposlitvene možnosti.

Marsikateri poklic terja zbranost, mirnost in natančnost.
Foto: arhiv OOZ

Izobraževanje za optika poteka v sosednji Rogaški Slatini. Foto: arhiv OOZ

»Zdelo se mi je fascinantno, saj smo s tem, ko so nam obrtniki predstavili svoje delo, dobili zelo dobro predstavo o tem, kaj nas čaka v življenju, če se odločimo za določen poklic.«

Luka Kolar

»Dan dejavnosti z različnimi obrtniki se mi je zdel zelo zanimiv in poučen. Pobljše smo spoznali različna dela, ki jih bomo morda nekoč opravljali. Menim, da bi morali imeti več takšnih dni, saj tako najlažje spoznamo obrtniške poklice.«

Julija Jazbec

»Predstavitve obrtnikov se mi je zdela super, saj je bilo zelo zanimivo, videli smo veliko različnih poklicev in kaj točno kdo dela. Mislim, da je bil ta dan vsem devetošolcem v veliko korist in se bo kdo od nas zagotovo lažje odločil za nadaljnje šolanje.«

Darja Čujež

»Predstavitve poklicev mi je bila všeč. Bilo je super, spoznala sem veliko novih poklicev. Bilo je lepo in zanimivo.«

Klara Artiček

Devetošolci OŠ Šmarje pri Jelšah so spoznali sedemnajst obrtnikov in podjetij, ki so predstavili več kot dvajset različnih poklicev: cvetličar, mizar, lesarski tehnik, kuhar, slaščičar, natakar, avtokaroserist, monter ogrevalnih naprav, elektroinstalater, optik, frizer, vizažist, učitelj vožnje, steklar, steklarski tehnik, izdelovalec nagrobnih napisov, šivilja, oblikovalec kovin – orodjar in pester nabor s poklicev s področja strojništva. Podjetniki so govorili tudi o drugih poklicih, ki se poleg stroge proizvodnje pri njih prav tako potrebujejo od razvoja do prodaje.

Učenci so se lahko aktivno vključevali in preizkusili pri delu, predvsem pa so spoznali neskončne možnosti, ki jih posamezni poklici prinašajo.

Sergeja Javornik

Bliža se najlepši čas v letu.
Čas, ko se spomnimo preteklosti
in pričakujemo prihodnost.
Čas, ko se želja po sreči in zdravju seli iz srca v srce.
Naj se vam uresničijo sanje,
udejanjijo želje in izpolnijo pričakovanja.

Hvala za vse pozornosti v letu, ki se izteka.
Krajevna skupnost, Športno društvo, Kulturno društvo Kristan Vrh

Pišek-Vitli Krpan so srebrna gazela 2021

Podjetje Pišek-Vitli Krpan je srebrna gazela Slovenije za leto 2021. Izbor najboljših hitro rastočih podjetij v Sloveniji organizira družba Dnevnik v sodelovanju z regijskimi zbornicami Gospodarske zbornice Slovenije. Zlata gazela je postalo podjetje EKWB iz Komende, bronasta pa gorenjsko podjetje Marmor Hotavlje.

Direktor Franc Pišek s predstavniki zlata in bronaste gazele na slovesni podelitvi oktobra v Ljubljani. Foto: Luka Ciuha

Močan lasten razvoj

Podjetje Vitli Krpan je vodilni proizvajalec gozdarskih vitlov na svetu. Proizvodni program obsega še drugo gozdarsko mehanizacijo, kot so gozdarske prikolice z dvigali, cepilniki drv, rezalno-cepilni stroji, krožne žage s transportnimi trakovi, traktorski platoji, klešče za les in druga za delo v gozdu nepogrešljiva mehanizacija. Širok spekter gozdarske mehanizacije je namenjen profesionalni kot tudi domači uporabi.

Skupno izdelajo več kot 10.000 strojev na leto. Vsi so plod lastnega razvoja, dolgoletnih izkušenj in preizkušanja delovanja v najtežjih razmerah. Vsako leto tržišču ponudijo nove stroje in inovacije, ki jim omogočajo, da v branži gozdarske mehanizacije sledimo trendom in jih nemalokrat tudi narekujejo.

Podjetje približno 90 odstotkov prodaje ustvari v tujini. Proizvodnja je robotizirana s 34 roboti, do prihodnjega leta jih bomo imeli vsaj 38.

Smelo v prihodnost

Z vstopom v 45. leto delovanja podjetje doživlja ekonomsko, razvojno in vsebinsko transformacijo. Še vedno bodo odlično sodelovali z lokalno skupnostjo in soustvarjali življenje v Šmarju pri Jelšah. Ustanovitelj in lastnik podjetja **Franc Pišek** večkrat poudari: »Zavedam se, da brez dobrih sodelavcev ne bi bili tako uspešni. Jaz ne hodim delat v podjetje Krpan. Vsak dan pridem v družino Krpan.«

Sergeja Javornik

V ponos domačinom in magnet za turiste

Do pomladi bo pripravljena Strategija razvoja in trženja turizma v občini Šmarje pri Jelšah 2022–2027.

Strateški dokument pripravlja štiričlanska ekipa strokovnjakov z dolgoletnimi izkušnjami na različnih področjih turizma: Mirjana Ivanuša-Bezjak, Klara Korenč, Bojan Planko in Matija Brodnjak. Kako pomembna je izdelava dokumenta, kaj bo ta vključeval in kdo lahko sodeluje, smo se pogovarjali z Mirjano Ivanuša-Bezjak.

Zakaj Šmarje pri Jelšah potrebuje turistično strategijo?

»Občina Šmarje pri Jelšah je leta 2017 sprejela strategijo razvoja občine 2017–2027. Vizija je bila oblikovana v izhodiščni moto: Zakladnica doživetij med zelenimi griči. Občina se želi v naslednjih letih pozicionirati kot turistično privlačna, gospodarsko stabilna, prometno dostopna in trajnostna občina. Da bi še podrobneje zasnovali strategijo razvoja in trženja turizma in z njo povezane aktivnosti za izvedbo, je treba skupaj in v povezavi z vsemi institucijami ter občani pripraviti krovni dokument. Strategija razvoja turizma predstavlja okvir za razmislek vseh lokalnih deležnikov o dilemah in perspektivah razvoja turizma.«

Kaj bo dokument predvidel, priporočil?

»Program razvoja turizma opredeljuje razvojne prednosti območja na področju razvoja turizma, določa razvojne prioritete in ukrepe ter vsebuje finančno ovrednotene aktivnosti, ki so se skozi pripravo programa oblikovale v ključnih načrtovanih projektih za obdobje 2022–2027. Najpomembnejši del dokumenta bo predlog akcijskega načrta izvedbe strategije. Seznam aktivnosti bo osnova za izvedbo aktivnosti, naložb, prijav na projekte, povezovanja

ter skupnega ustvarjanja turističnih zgodb v povezavi z gospodarstvom občine in Obsotelja s Kozjanskim.«

Kateri bodo ključni postopki izdelave dokumenta?

»Postopek izdelave dokumenta se je začel jeseni, ko se je strokovna ekipa pripravljavcev dokumenta že sestala s predstavniki občine in pomembnimi nosilno-razvojnimi institucijami v občini na področju turizma. Koordinator vseh aktivnosti s strani občine je Zavod za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah. Prav tako je bila ekipa že na terenu, preučila in analizirala je številne projekte in aktivnosti, ki so se v občini izvajale v zadnjih nekaj letih in so dobra osnova za nadgradnjo in izdelavo turističnih produktov, aktivnosti in atrakcij z doživetji. Izvedli smo nekaj spletnih delavnic; te bodo sledile še v januarju. Izvedena bo e-anketa, zvrstili se bodo redni mesečni sestanki in usklajevanja, skozi katere bomo skupaj iskali sinergijo in pozitivne učinke pri pripravi projektnih idej in njihovih prijavah na razpise.«

Skupaj sestavimo akronim imena našega kraja

Š	_____
M	_____
A	_____
R	_____
J	_____
E	_____
P	_____
R	_____
I	_____
J	_____
E	_____
L	_____
Š	_____
A	_____
H	_____

Kdaj bo dokument končan? Kaj sledi?

»Dokument bo izdelan do marca 2022, sledi potrditev na občinskem svetu. Potrjena strategija bo predstavljala smernice ter seznam aktivnosti in projektov, ki jih bo treba v naslednjih petih letih uresničiti. Mnogo teh aktivnosti in ukrepov ne bo povezanih z velikimi finančnimi vložki. Obstoječe stavbe, parcele, dogodke in prireditve ... bo treba nagraditi in v povezavi z ostalimi deležniki narediti integralni turistični produkt. Obvezno bo treba v skupno verigo povezati kmetovalce in pridelovalce hrane in gostince ter ponudnike nastanitev, doživetij in dogodkov.«

Sergeja Javornik...

IZZIV OBČANOM

Občane vabijo, da izpolnijo akronim. Akronim je posebna vrsta kratice, tvorjena iz začetnih komponent v frazi ali besedi. Izpolnite akronim na strani <https://www.1ka.si/a/356531>.

Bodite kreativni in izzivalni ter ustvarjalni. V strategiji bo izbor najboljših kreativnih besednih zvez.

Prevoznost občinskih cest v zimskih razmerah

Kot vsako leto bodo občina in krajevne skupnosti v zimskih razmerah zagotavljale vzdrževanje cest v skladu s predpisano zakonodajo.

Zimske razmere nastopijo takrat, ko je zaradi zimskih pojavov (sneg, poledica in drugo) lahko ogroženo normalno odvijanje prometa. Izvajalci vzdrževanja cest zaradi izrednih vremenskih razmer in drugih nepredvidljivih okoliščin (npr. okvare strojne opreme) včasih v vsakem trenutku in na vsaki lokaciji ne morejo zagotoviti takšne prevoznosti ceste, ki bi jo morda občani takrat pričakovali. Zato moramo vozniki ostati strpní in potrpežljivi ter upoštevati postavljeno cestnoprometno signalizacijo.

Kdaj je cesta prevozna?

Vzdrževanje prevoznosti posameznih cest v zimskih razmerah določa Pravilnik o rednem vzdrževanju javnih cest, ki ceste opredeljuje s prednostnimi razredi, v katere so razvrščene glede na kategorijo, gostoto in strukturo prometa, geografsko-klimatske razmere in krajevne potrebe. Za večino občinskih cest je tako opredeljeno, da je prevoznost zagotovljena, če višina snega ne presega 15 cm, promet pa je možen z uporabo zimske opreme vozil. To pomeni, da so ponekod potrebne tudi snežne verige, predvsem tam, kjer je to tudi izrecno določeno s prometno signalizacijo.

V obdobju izredno močnega sneženja, ob močnih zametih in snežnih plazovih prevoznosti cest ni nujno zagotavljati. Podobno velja za poledico, če je zaradi dežja cesta gladka in poledice ni mogoče odpraviti z razpoložljivimi tehničnimi sredstvi (žled).

Na pomembnejših lokalnih cestah, zbirnih mestnih in krajevnih cestah je ob normalnem sneženju od 5. do 20. ure treba zagotoviti prevoznost, mo-

žni so zastoji do dveh ur, predvsem med 20. in 5. uro. Med močnim sneženjem so v nočnem času možni zastoji.

Na ostalih lokalnih, mestnih in krajevnih cestah je treba zagotoviti prevoznost cest med 7. in 20. uro, pri čemer se upoštevajo krajevne potrebe. Na teh cestah so v tem času ob normalnem sneženju možni krajši zastoji, ob močnem in dolgotrajnejšem sneženju pa so zastoji možni do enega dne.

Na javnih poteh, parkiriščih in kolesarskih povezavah se prevoznost cest zagotavlja glede na krajevne potrebe. Pri normalnem sneženju so zastoji možni do enega dne, ob močnem sneženju so možni tudi večdnevni zastoji.

Mesta in način posipanja proti poledici se določijo glede na geografsko-klimatske razmere, lego, naklon in kategorijo ceste ter druge lokalne razmere. Poledenele površine na zasebnih dovoznih cestah ali površinah za pešce so dolžni vzdrževati lastniki oz. upravljavci nepremičnine na svoje stroške.

Obveznosti lastnikov zemljišč

Občane bi tudi želeli opozoriti, da Zakon o cestah in odloki o občinskih cestah v posameznih občinah določajo, da morajo lastniki zemljišč ob občinski cesti dopustiti prost odtok vode in odlaganje snega na njihovo zemljišče, če se jim s tem ne povzroča škoda. Prav tako morajo lastniki objektov ob občinski cesti imeti na strehah objektov, s katerih se lahko na občinsko cesto vsuje sneg, pritrjene snegolove. Z objektov ob cesti morajo lastniki odstraniti ledene sveče pravočasno in tako, da ne ogrozijo varnosti udeležencev v prometu. Predpisi tudi določajo, da je sneg prepovedano metati na cesto. Globa za fizične osebe večine omenjenih prekrškov na podlagi odlokov znaša 200 evrov, za nekatere 1.000 evrov.

Zimske razmere so lahko glede na geografsko lego po občinah različne. Ob tem velja še spomniti, da morajo imeti vozniki na motornih vozilih med 15. novembrom in 15. marcem predpisano ustrezno zimsko opremo. Prav ta poleg prilagojene hitrosti glede na stanje cest in vremenske razmere zagotavlja varno udeležbo v cestnem prometu.

Marko Razboršek,
vodja inšpektorata in redarstva, inšpektor I.

Februarja 2018 so snežni zameti največ težav povzročili na območju Sladke Gore.
Foto: arhiv občine

Kulturna dediščina šmarskih vinskih kleti

V torek, 5. oktobra, smo v sklopu letošnjih Dnevov evropske kulturne dediščine v šmarski vinski kleti svečano odprli razstavo »Kulturna dediščina šmarskih vinskih kleti«. Razstavo, ki je rezultat sodelovanja Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, območne enote Celje, Zavoda za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah ter Društva vinogradnikov in

kletarjev Šmarje pri Jelšah, je pospremila tudi trgatev potomke najstarejše žlahtne vinske trte na svetu, modre kavčine z mariborskega Lenta.

Avtorici razstave sta **Lucija Čakš Orač** in **Andreja Mihelčič Koželj**. Razstavo si lahko ogledate v šmarski vinski kleti. Vabljeni.

Melita Bevc, direktorica zavoda TŠM

Razstavo Kulturna dediščina šmarskih vinskih kleti je na ogled v kleti Skazove hiše. Foto: arhiv TŠM

Drevo življenja

Postati starš je najlepše darilo, ki ga prejmemo v življenju. Je darilo, ki ga iz dneva v dan počasi odvijamo in se vsakič znova razveselimo njegov vsebine.

Veseli nas, da se vsako leto v naši občini rodi veliko otrok. To pomeni, da so naše družine srečne, se pri nas dobro počutijo in vidijo dober pogoj za rast in razvoj svojega otroka. V ta namen smo v sodelovanju z Občino, Knjižnico, OŠ in Vrtcem Šmarje pri Jelšah v petek, 5. novembra 2021, za vse otroke, rojene v letu 2020, v Kneippo-

vem parku Šmarje pri Jelšah simbolično posadili drevesa življenja. Na vsakem drevesu smo pripravili obeske z imeni otrok. Pripravljen je bil tudi plesni program v izvedbi zavoda Prom in predstavitev dejavnosti Viva centra. Dogodka žal zaradi slabega vremena nismo izvedli, je pa bil odziv staršev kljub vsemu izjemno lep in pozitiven.

Vse starše otrok, ki obeska morda niso prejeli, obveščamo, da ga lahko prejmejo na zavodu TŠM.

Melita Bevc, direktorica zavoda TŠM

Starši, ki še niso prejeli obeska, ga lahko prevzamejo na zavodu TŠM. Foto: arhiv zavoda

Obvestilo

Spoštovani starši,

Trenutne okoliščine nam narekujejo posebno skrb za zdravje sebe, bližnjih in vseh v skupnosti.

V zadnjem mesecu narašča število obolelih za različnimi respiratornimi in drugimi nalezljivimi obolenji. Glede na aktualno dogajanje je še bolj pomembno, da vrtec obiskujejo zgolj zdravi otroci, ki se dobro počutijo in so brez znakov obolenj.

Zato lepo prosimo vas, spoštovani starši, za doslednost, da v vrtec prihajajo zgolj zdravi otroci.

Če bomo čez dan opazili, da otrok ni zdrav, vas bomo nemudoma o tem obvestili, na vas pa je, da pridete po obolelega otroka v najkrajšem možnem času.

Prosim za razumevanje.

Želimo vam prijetne praznične in zdrave nadaljnje dni.

Jelka Kitak, ravnateljica

Kako do izbranega zdravnika

Kdaj in kako kontaktirate osebne- ga zdravnika? Kdaj pokličete števil- ko za nujno medicinsko pomoč? Kaj storiti, ko je vaš izbran zdravnik odsoten? V javnem zavodu Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah so pripravili brošuro s ključnimi informacijami, ki jih povzemamo v tem prispevku.

Zdravnika lahko kontaktirate po različnih poteh:

- po elektronski pošti: ko pošljete sporočilo, boste prejeli odgovor, da so sporočilo prejeli in bodo nanj odgovorili v najkrajšem možnem času. Kontakt po elektronski pošti ni namenjen za nujna stanja. Pošto berejo, ko imajo med bolniki ali na koncu ambulate čas.
- preko aplikacije pri zdravniku, ki je dostopna preko njihove spletne strani: lahko se naročite na pregled, naročite recepte, napotnice, izdajo bolniškega lista. Vedno prejmete povratno informacijo v obliki SMS sporočila. Na SMS sporočila ne odgovarjate.
- po telefonu,
- se osebno oglasite na vhodu zdravstvene postaje (ZP),
- pustite sporočilo v nabiralniku ZP.

Nadomeščanje odsotnosti

Nadomeščanje je objavljeno na spletni strani <https://www.zd-smarje.si/>, informacijo o nadomeščanju lahko dobite tudi po telefonu, 03/818 37 00 med 7. in 15. uro.

Ambulante družinske medicine

Delujejo znotraj ustaljenega ordinacijskega časa. Ordinacijski časi so objavljeni na njihovi spletni strani. Če vaš zdravnik dela in ne gre za urgentno stanje, vedno najprej kontaktirajte njega oz. zdravnika, ki vašega nadomešča.

KONTAKTI	
Centrala ZP Šmarje pri Jelšah: 03 818 37 00	
Ambulante splošne in družinske medicine Zdravnik Andrej Jazbec 03 818 37 24 spl.amb.jazbec@zd-smarje.si	Zdravstveno varstvo otrok in šolarjev Zdravniki pediatri po razporedu 03 818 37 02 otroski@zd-smarje.si
Zdravnica Anica Smole 03 818 37 06 spl.amb.smole@zd-smarje.si	Zdravnica Janja Slomšek 03 818 37 70 otroski.slomsek@zd-smarje.si
Zdravnica Blanka Jug 03 818 37 20 spl.amb.jug@zd-smarje.si	Zdravnik Matej Slivnik 03 818 37 70 otroski.rogaska@zd-smarje.si
Zdravnica Lea Romih 03 818 37 10 spl.amb.romih@zd-smarje.si	Zobozdravstveno varstvo ZP Šmarje pri Jelšah, Celjska cesta 16, 3240 Šmarje pri Jelšah Zobozdravnica Alja Stubičar 03 818 37 55 zob.amb.smarje@siol.net
Ambulanta Aurore Nassib do nadaljnega ne ordinira zaradi odsotnosti. Ambulanto nadomeščajo zdravniki po razporedu v dopoldanskem času.	

Ambulanta nujne medicinske pomoči

Deluje 24 ur na dan vse dni v tednu na lokaciji ZP Šmarje pri Jelšah. V ambulantni ni naročanja na pregled. Pri obravnavi imajo prednost bolj nujni pacienti, zato vrstnega reda prihoda ne morejo vedno upoštevati.

Kdaj klicati 03 818 37 19?

Če imate znake koronavirusa, prehladnega obolenja, vročino in vaš zdravnik ali zdravnik, ki ga nadomešča, ne dela.

Kdaj ni treba poklicati?

Če je prišlo do poškodbe in lahko sami pridete do ambulate. Če imate tujek v očesu. Ob pojavu nenadne hude bolečine kjerkoli v telesu. Ob sumu na zastrupitve. Ob nenadnem poslabšanju kronične bolezni.

Klic v sili na 112

Za življenjsko ogrožajoča stanja, kot so: zastoj srca, prenehanje dihanja ali hudo poslabšanje dihanja, bolečina v prsnem košu, nenadno nastal hud glavobol, motnja zavesti, neodzivnost, hujša prometna nesreča, hujša poškodba z večjo krvavitvijo, poškodbe glave, padec z višine, sum na poškodbo hrbtenice, utopitev ali sum nanjo, vročinski krči pri otroku, epileptični napad, izkašljevanje ali bruhanje krvi, odvajanje krvavega ali črnega blata, samomorilno obnašanje, večje opekline, hujše alergijske reakcije, preveliki odmerki drog ali druge zastrupitve ...

Zloraba enote NMP za nenujne primere poslabšuje dostopnost obravnave za nujne bolnike in lahko življenjsko ogrozi nujnega bolnika. Zato bolnike naprošamo, da uporabljajo ambulanto NMP le takrat, ko gre za nujno stanje.

Zgodbe lepšajo življenje

Drugo mednarodno srečanje v okviru projekta Erasmus+ v čeških Prachaticah.

Partnerji v projektu Erasmus+ »Zgodbe lepšajo življenje« iz Češke, Litve in Slovenije pred mestno knjižnico v Prachaticah. Foto: arhiv knjižnice

V začetku oktobra smo se iz Knjižnice Šmarje pri Jelšah ponovno odpravili na pot. Tokrat smo se s partnerji iz projekta Erasmus+ "Zgodbe lepšajo življenje" srečali na Češkem, v prijetnem srednjeveškem mestu Prachatic. Na uvodnem projektnem srečanju, kjer smo načrtali korake za naslednje dni in nadaljnji razvoj projekta, so nas in projektne partnerje iz Litve češki gostitelji prijazno sprejeli. Aktivnosti smo začeli z ogledom znamenitosti starega mestnega jedra, ki ohranja bogato srednjeveško zgodovino, je dobro ohranjeno in zaščiteno kot nacionalni kulturni spomenik. Mesto je bilo prvič omenjeno v začetku 14. stoletja, nastalo pa je zaradi pomembne trgovske poti, imenovane "zlata pot", po kateri so iz Passaua na Bavarskem mimo Prachatic prevažali sol. Ob koncu prvega dneva nas je v prijetni mestni pivnici pozdravil in s češko večerjo pogostil tudi župan.

Naslednji dan nas je navdušila mestna knjižnica, ki je kot številne historične stavbe v Prachaticah povezana z znamenito osebnostjo. Konec 14. stoletja je v času šolanja v tej hiši živel Jan Hus, eden prvih katoliških reformatorjev. Knjižnica v tej stavbi svoje poslanstvo opravlja že od leta 1966. Direktorica knjižnice Hana Mrázová nam je predstavila nekaj njihovih zanimivih projektov, sledilo je usposabljanje za zaposlene v knjižnici, na katerem smo od odličnih strokovnih predavateljev pridobili nekaj veščin s psihosocialnega področja. Ob številnih dogodkih in obiskih v naslednjih dneh: gimnazije, kjer so nam pripravili prijeten koncert ljudske glasbe; doma upokojujencev, kjer so nas seznanili s sodobnim načinom dela z oskrbovanci; občine, kjer smo poslušali predavanje o sodobnih trendih

pristopanja k izobraževanju odraslih; Hospica, kjer so nas zadnji dan pogostili s poslovilno večerjo in koncertom tamkajšnjega pevskega zbora; smo spoznali, da se knjižnica v Prachaticah aktivno povezuje in sodeluje s številnimi drugimi ustanovami in organizacijami v mestu.

Najbogatejše doživetje na Češkem pa je bilo prihranjenost za konec. Zadnji dan so nas gostitelji odpeljali na ogled najlepše in najbolj napredne knjižnice v državi. Nedvomno Osrednja knjižnica Pisek, v stavbi zgrajeni leta 1841 s privlačno arhitekturo, ki čutno prepleta preteklost s sedanostjo, očara prav vsakega obiskovalca. Strategija knjižnice je usmerjena v prihodnost in v ospredje ne uvršča knjige in branja, ampak daje poudarek na preživljanju prostega časa, druženju in izobraževanju v knjižnici ter bogatenju življenjskih izkušenj uporabnikov v vseh starostnih obdobjih. Po vseh doživetjih smo se domov vrnili polni vtisov, izkušenj in novih zgodb, ki jih bomo lahko nadgrajevali v domačem okolju. Z veseljem pa že pričakujemo naslednje srečanje s kolegi iz Češke in Litve, ki bo v maju prihodnje leto v Šmarju pri Jelšah.

Mateja Žagar, bibliotekarka, Knjižnica Šmarje pri Jelšah

Podlage za črpanje sredstev obdobja 2021-2027

Razvojna agencija Sotla predstavlja enega ključnih subjektov spodbujanja lokalnega in regionalnega razvoja na območju Obsotelja in Kozjanskega. Skupno sodelovanje občin območja se nadaljuje tudi v večletni finančni okvir EU za obdobje 2021-2027, za načrtovanje katerega v teh mesecih že tečejo vse potrebne priprave, o katerih lahko več preberete v naslednjih poudarkih.

Razvoj podeželja

Skupna kmetijska politika (SKP) se mora nenehno prilagajati izzivom, s katerimi se srečuje evropsko kmetijstvo. SKP po letu 2020 bo enostavnejša in še bolj prilagojena potrebam kmetom, temeljila pa bo na treh splošnih ciljih: spodbujanju prehranske varnosti, krepitvi skrbi za okolje in podnebnih ukrepov ter krepitvi podeželskih območij.

Lokalna akcijska skupina (LAS) Obsotelje in Kozjansko ima tako namen svoje delovanje še okrepiti in ga podaljšati tudi v prihajajoče finančno obdobje. Proračun Evropskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) je za programsko obdobje 2014-2020 znašal približno sto milijard evrov. V

skladu s prehodno uredbo SKP so bili nacionalni programi razvoja podeželja pogojno podaljšani za leti 2021 in 2022, kar pomeni črpanje sredstev nove finančne perspektive po merilih stare. V teh letih bodo programi razvoja podeželja prejeli 26,9 milijarde evrov iz proračuna EKSRP za obdobje 2021-2027 in dodatne 8,1 milijarde evrov iz instrumenta EU za okrepanje Next Generation EU. Zaradi tega podaljšanja se bodo številni projekti in sheme, vključeni v programe razvoja podeželja, izvajali do konca leta 2025, kar velja tudi za izvajanje ukrepa CLLD, ki ga upravlja LAS Obsotelje in Kozjansko.

Od leta 2023 naprej bodo vsi novi ukrepi za razvoj podeželja vključeni v nacionalne strateške načrte SKP. LAS Obsotelje in Kozjansko bo takoj, ko bo to mogoče, pristopil k pripravi programskih dokumentov za črpanje sredstev finančne perspektive 2021-2027, hkrati pa na območju že potekajo aktivnosti za ustanovitev Lokalne akcijske skupine za ribištvo za območje Savinjske regije. Slednja bi tako lahko predstavljala mehanizem za črpanje dodatnih nepovratnih sredstev tudi za območje Obsotelja in Kozjanskega.

Lokalni in regionalni razvoj

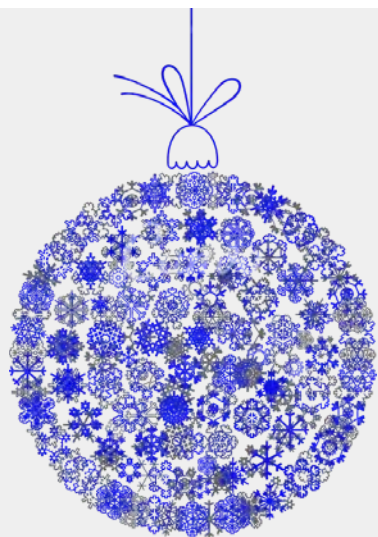
Zelo pomembna podlaga za črpanje nepovratnih in povratnih evropskih sredstev različnih skladov je tudi priprava dveh (sub)regionalnih dokumentov: Območnega razvojnega programa (ORP) Obsotelje in Kozjansko 2021-2027 ter Regionalnega razvojnega programa (RRP) Savinjske regije 2021-2027.

RRP je temeljni strateški in programski dokument na ravni regije, ki opredeljuje razvojne prednosti regije, določi razvojne prioritete regije in vsebuje finančno ovrednotene programe spodbujanja razvoja v regiji. ORP je vsebinsko zelo podoben, le da zbira prioritete ožjega, subregijskega območja. Z ORP bodo ključni deležniki skupaj oblikovali dolgoročne razvojne ukrepe in projekte, ki se jih lahko umešča v ustrezne lokalne, regijske in nacionalne razvojne dokumente ter programe sofinanciranja. Oba dokumenta naj bi bila potrjena sredi leta 2022.

Anita Čebular, vodja projektov, RA Sotla

Drevesna opazovalnica in športni rekviziti na prostem so bili postavljeni v sklopu projekta Šmarski turistični preplet - narava, kultura in šport, ki ga je sofinanciral Evropski kmetijski sklad.
Foto: arhiv RA Sotla

SREČNO.

V letu 2022 vam želimo
zdravja, dobrih idej in
odkritih nasmehov.

Razvojna agencija Sotla

Zmago Tančič, zbiratelj starih razglednic

>> S starimi razglednicami
vedno povezan s Šmarjem
in predniki <<

Čar zbiranja po več desetletjih še ni izginil, pravi Zmago Tančič.
Foto: osebni arhiv

Zmago Tančič je častni član in podpredsednik Numizmatičnega društva Slovenije, 22 let je vodil sekcijo zbirateljev razglednic. Je lastnik največje zasebne zbirke razglednic Ljubljane, v kateri je kar 9000 razglednic slovenske prestolnice. Manj obsežna, nikakor pa nič manj zanimiva, je njegova zbirka razglednic Šmarja pri Jelšah. Prav zaradi njih in z njimi še dandanes neguje posebno vez in spoštljiv odnos do prednikov, ki so živeli v Šmarju pri Jelšah.

67-letni upokojeni komercialist živi v Ljubljani. S svojim zbirateljskim gradivom je že pripravil oziroma sodeloval pri več kot sto razstavah in več kot 90 knjigah in drugih publikacijah. Najnovejša knjiga, pri kateri je sodeloval, je Pozdrav iz Šmarja pri Jelšah, ki je izšla prejšnji mesec v počastitev 150-letnice povzdiga Šmarja v trg. V njej so objavljene razglednice Šmarja in okoliških krajev iz zbirke, ki jo je Viktor Tančič podaril Knjižnici Šmarje pri Jelšah. »Izpolnitev očetove želje je bila moja obveza in ni bila nikoli pod vprašajem,« pravi Zmago Tančič, ki v pogovoru za Šmarske novice med drugim razkriva pomen (starih) razglednic in izdane knjige.

V digitalni dobi je vsaka izdaja knjige poseben dogodek. Če govorimo o izdaji knjige starih razglednic, pa sploh. Kakšen pomen izdaji dela zbirke starih razglednic Šmarja pri Jelšah v knjižni obliki pripisujete vi?

»Iz leta v leto znanost in tehnika napredujeta in v nekaj letih bomo namesto knjige z lepimi platnicami v rokah držali le še računalniške tablice in brali z njih. Bojim se, da ravno taka usoda v bližnji prihodnosti čaka tudi razglednice, ker jih bodo zamenjali posnetki, poslani z mobilnih telefonov in tablic. Zato uživajmo sedaj v knjigah, kupujmo in pošiljajmo razglednice, dokler jih še imamo. Nočem biti črnogled, ampak dejstva so taka. Knjige »Pozdrav iz Šmarja pri Jelšah« sem zelo vesel. O knjigi sva se že nekaj časa pogovarjala z gospodom Jožetom Čakšem, županom in direktorjem Knjižnice Šmarje pri Jelšah v pokoju. Jaz sem mu govoril o knjigah s starimi razglednicami, ki so že izšle, on pa meni, kako bi si tudi Šmarje pri Jelšah zaslužilo tako knjižno delo. Če ne bi bilo njega, gospe Mateje Žagar,

direktorja dr. Marka Samca in podpore sedanjega župana gospoda Matije Čakša, te knjige zagotovo ne bi bilo, zato se jim vsem najlepše zahvaljujem. Zahvalo si zaslužijo tudi kolegi zbiralci Ivan Jakič, Pavl Stojan, Valerij Strmčnik in družina Ciglencečki, ker so bili pripravljeni sodelovati pri tej knjigi z namenom, da bi bila čim boljša in popolnejša. No, pa jo sedaj imamo, knjigo, na katero smo lahko vsi zelo ponosni. S to knjigo se Šmarje pri Jelšah postavlja ob bok slovenskim krajem, ki so že spoznali, kako pomembne so razglednice pri proučevanju zgodovine krajev in da brez preteklosti, naj bo takšna ali drugačna, ne bi bilo sedanjosti. Poleg knjige je izšel tudi stenski koledar z motiviko starih razglednic, ki so predstavljene v knjigi, in prepričan sem, da bo krasil številne domove in poslovne prostore v Šmarju pri Jelšah in krajem v bližnji in daljni okolici.«

Komu so tovrstne knjige namenjene in zakaj?

»Namenjene so vsem nam, ne samo zbiralcem starih razglednic, ki bodo radi kupili to knjigo in jo uvrstili k drugim knjigam s to tematiko. Namenjena je mladi in starejši generaciji prebivalcev Šmarja pri Jelšah in okoliških krajev. Mladim ta knjiga odkriva svet njihovih staršev in starih staršev, starejše pa bo knjiga popeljala v čase njihove mladosti in jim zopet približala dogodke in spremembe v krajih, ki so jih doživeli ali pa so jim o njih pripovedovali njihovi vrstniki ali predniki.«

Je ta izdaja v čem posebna?

»Najprej moram poudariti, da je v knjigi zelo lepo predstavljena zbirka starih razglednic Knjižnice Šmarje pri Jelšah s poudarkom na razglednicah iz zbirke mojega očeta. Poleg tega pa je gospod Jože Čakš v knjigi zelo lepo predstavil zgodovino naše družine Tančič. Medtem ko nekatere družine štejejo veliko članov, ki so vse življenje vezani na rojstni kraj, druge, kot na primer naša, pa bi bile zaradi življenjskih usod članov, ki niso imeli veliko potomcev in še ti so si življenje ustvarili drugje, lahko za Šmarje popolnoma izgubljene in pozabljene. Da se to ni zgodilo, ima zasluge v prvi meri tudi moj oče, ki se je, čeprav rojen v Ljubljani že leta 1914, vse življenje počutil Šmarčan in je tudi v meni vzbudil privrženost tem lepim krajem. Velik del svojega življenja je zbiral stare razglednice Šmarja in okoliških krajev, saj so ga te spominjale na leta zgodnje mladosti, ki jih je preživel v Šmarju. In ravno ta zbirka in povezave, ki so nastale zaradi nje, so preprečile, da se stik naše družine s Šmarjem ni popolnoma prekinil. Še ena pomembna povezava s Šmarjem je v očetovem življenju igrala pomembno vlogo, in to je več kot 80 let trajajoče prijateljstvo s Slavkom Ciglencečkim, s katerim sta ob razglednicah leto za letom obujala spomine na minule čase.«

Več kot 40 let zbirate razglednice, več kot 50 let ste član Numizmatičnega društva Slovenije. Kaj vas je pri tem najbolj očaralo, prevzelo, česa vas je naučilo

Zmago in Viktor Tančič na razstavi ob 60-letnici Numizmatičnega društva Slovenije, 2001. Foto: osebni arhiv

zbirateljstvo in kaj vam je dalo?

»Lahko rečem, da se kar veliko ljudi ukvarja z zbiranjem različnih stvari, nekateri zbirajo kar tako malo za šalo malo zares, drugi pa se resno posvetijo temu hobiju. Da sem se resno posvetil zbiranju, ima zasluge moj oče, ki je bil med prvimi slovenskimi numizmatiki, zbiralci starega denarja, po drugi svetovni vojni v Sloveniji. Tudi sam sem bil v prvih letih zbiranja navdušen numizmatik in sem že v gimnaziji imel predavanja o rimskih novcih. V času mojega šolanja sta bila seveda zgodovina in geografija moja najljubša predmeta. Ko pa je oče nekoč prinesel domov nekaj starih razglednic, me je to popolnoma prevzelo. Z očetom sva ustvarila vsak svojo zbirko in si seveda pri tem pomagala; on je zbiral Šmarje z okolico, jaz pa Ljubljano z okolico. Ob zbiranju se marsikaj naučiš, navežeš poznanstva in prijateljstva, naučiš se tudi reda in spoštovanja zgodovine.«

Oba z očetom sta preko zbirateljstva pokazala oziroma ustvarila poseben odnos navezanosti na Šmarje, spoštovanja do ljudi ... Ali tak odnos vzpostavite z

Viktor in Zmago Tančič na razstavi razglednic v Šmarju pri Jelšah, 1996. Foto: osebni arhiv

vsakim krajem, katerega stare razglednice imate v zbirki?

»Šmarje in Ljubljana sta vedno imeli posebni mesti v najinih zbirkah in tudi srcih. Ko je umrl moj oče, sem izpolnil njegovo željo in njegovo zbirko razglednic poklonil Knjižnici Šmarje pri Jelšah. Sam nisem zdržal dolgo in sem kmalu začel zbirati tudi šmarske razglednice in graditi svojo lastno zbirko, ker brez Šmarja nekako ni šlo. Sedaj imam poleg 9000 razglednic Ljubljane, ki predstavljajo največjo znano zasebno zbirko Ljubljane, tudi manjšo zbirko Šmarja pri Jelšah.«

Ne zbirate le starih razglednic. Zbirke česa še imate?

»Poleg starih razglednic zbiram tudi različne druge manjše zgodovinske predmete, kot na primer knjige, stare fotografije in druge drobne tiske, značke, star denar, stare turistične spominke in drugo, vse vezano na Ljubljano in Šmarje.«

Če bi morali izpostaviti recimo pet posebnosti iz vaših zbirk, ki so vam posebej pri srcu, katere bi izbrali?

»Izmed vsega je kar težka naloga izbrati pet posebnosti. Mogoče bi se odločil za prvo izdajo Prešernovih poezij, kakšno od Cankarjevih razglednic, ki jih je pisal z ljubljanskega Rožnika, najstarejšo znano razglednico Ljubljane iz leta 1891, stare fotografije prednikov iz začetka minulega stoletja, srednjeveški kovanec ogrskega in češkega kralja Matije Korvina ali po domače kralja Matjaža, ki mi je pri srcu, čeprav ni kakšna posebna redkost. Na koncu pa moram omeniti razglednico, ki mi zelo veliko pomeni, in to

je razglednica Šmarja pri Jelšah iz leta 1897, na kateri so podpisi kar treh članov naše družine, med drugim mojega deda, ki je bil takrat tudi šmarski župan.«

Kje vse to hranite?

»Nekaj v bančnem trezorju, nekaj pa doma v knjižni omari.«

Kaj pa konkretno pomeni skrb za zbirko?

»Zbiram že skoraj vse življenje in zbrani predmeti mi veliko pomenijo, ne toliko zaradi vrednosti kot zaradi veselja, ki sem ga doživel, ko sem jih dobil in dal v zbirko. Vsak predmet ima svojo zgodovino in svojo zgodbo, zato na vprašanja, ali bi zbirko prodal, odgovorim, da ne, ker je za mene neprecenljiva. Če želiš, da so predmeti, ki sestavljajo zbirko na varnem in da bodo še naprej dobro ohranjeni in nepoškodovani, moraš za to tudi poskrbeti s tem, da jih urediš, daš v albume ali primerne škatle. Vsaj pri moji zbirki je tako.«

Kako lahko po več kot 40 letih zbiranja, urejanja vso to bogastvo predate (v mislih imam seveda donacijo zbirke šmarski knjižnici)?

»Izpolnitev očetove želje je bila moja obveza in ni bila nikoli pod vprašajem. Oče in tudi jaz sva vedela, da prepuščava zbirko, ki je štela več kot 500 razglednic, v dobre roke ljudem, ki bodo to cenili, hranili, uporabljali in jo izpolnjevali še naprej. V veliko veselje mi je, da lahko pri tem še naprej sodelujem tudi jaz.«

Kakšen je občutek še danes prejeti, najti staro razglednico?

»Po vseh teh letih žar zbiranja še ni ugasnil. Razglednic ne zmanjka, kljub obsežni zbirki lahko rečem, da jih dobim ravno prav. Ni jih preveč, da bi zaradi njihovega nakupa 'trpel družinski proračun', in ni jih premalo, da bi zaradi tega obupal nad zbiranjem. Na vsak način me vsaka nova razglednica razveseli, še posebej, če se moram poglobiti vanjo in raziskati kakšno podrobnost.«

Vi še danes pošiljate razglednice?

»Ja, še vedno, posebej, če jo pošljem iz kakšnega zanimivega kraja. Ob tem se rad spomnim, ko sva z ženo pred obdobjem korone obiskala sina na Kitajskem, kjer živi že osem let. Želela sva kupiti in poslati v Slovenijo kakšno razglednico z motivi njihovih znamenitosti, kar je bil nerešljiv problem. Ne v Pekingu in ne v Šanghaju, ki imata več kot 20 milijonov prebivalcev, nisva dobila običajne razglednice. V trgovinah s spominki si lahko kupil le razglednice z umetniškimi motivi ali ročno izdelane razglednice.

Zmago Tančič ima v svoji zbirki kar 9000 razglednic Ljubljane, kjer živi. Foto: osebni arhiv

Ugotovila sva, da so Kitajci že korak pred nami in da je sodobna tehnika že krepko izpodrinila ne samo običajne razglednice, ampak tudi marsikaj drugega.«

Sergeja Javornik

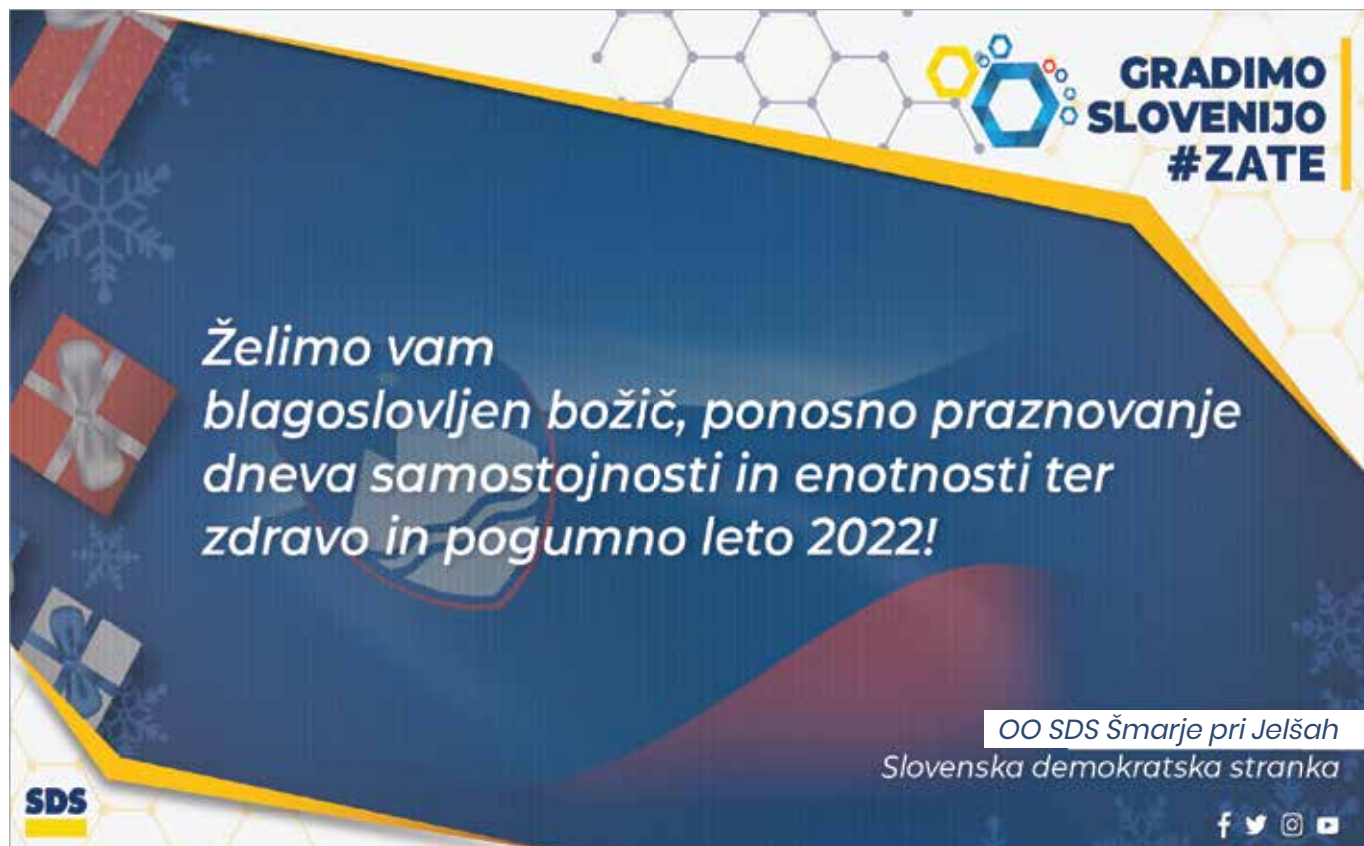
Kupite knjigo razglednic iz naših krajev in obdarite sebe in svoje najdražje.

NA VOLJO STA TUDI OMEJENI IZDAJI
STENSKEGA KOLEDARJA ZA LETO 2022
IN POSEBNE RAZGLEDNICE
Z ZLATOTISKOM.

Cena knjige je 29 €,
koledarja 10 €,
razglednice pa 1 €.

Naročila sprejemamo na e-naslov mateja@kspj.si
ali v knjižnicah v Šmarju pri Jelšah, Podčetrtku,
Kozjem in Bistrici ob Sotli.

Kaj so postorili po krajevnih skupnostih?

Glavnina denarja v KS-ih porabijo za vzdrževanje in obnovo cest; na fotografiji obnovljen odsek Artiček-Pevce v Grobelcah. Foto: arhiv občine

Na šmarskem pokopališču so obnovljene poti. Foto: arhiv občine

V Dolu so uredili kolesarsko postajališče in namestili urbano opremo. Foto: arhiv občine

Na območju občine Šmarje pri Jelšah je deset krajevnih skupnosti (KS). V vsaki od njih imajo v tem času že pripravljen program dela za prihodnje leto, ki je del občinskega proračuna.

V letnem proračunu delovanja KS-ov so načrtovani materialni stroški in zneski za programe. Osnova določanja višine proračuna je število prebivalcev; za funkcionalne stroške so dodeljeni dobri trije evri na prebivalca, za programe KS-ov dobrih 12 evrov na prebivalca ob začetku preteklega koledarskega leta. Osnova zneska za vzdrževanje kategoriziranih cest je 28 centov za meter ceste na območju posamezne KS. Čeprav vzdrževanje lokalnih cest prevladuje v programih, ta obsega še projekte ureditve javne razsvetljave, urejanja športnih površin, pokopališč, hidrantnega omrežja, tudi organizacijo različnih prireditev.

Povzemamo opravljeno delo po posameznih KS-ih, podrobneje je njihovo delo predstavljeno v objavah na občinski spletni strani.

V KS Dol-Spodnje Mestinje so uredili kolesarsko postajališče pri železniški postaji in namestili urbano opremo, v prihodnjem letu bodo prebarvali most pri »gornjih štalah«.

Na območju KS Zibika so izvedli rekonstrukcijo ceste Vrbeč-Leber-Drame na Tinsko in jo asfaltirali. Iztekajoče se leto si bodo v Zibiki zapomnili po izgradnji telovadnice, ki v vsakdanjih krajanov prinaša novo dinamiko. K splošni urejenosti središča Zibike so letos prispevali še gasilci, ki so z lastnimi sredstvi uredili parkirišče in dovozno intervencijsko pot pri gasilskem domu. Med načrte prihodnjega leta vpisujejo rekonstrukcijo dela ceste v Orehovcu od avtobusne postaje Strtenica na vrhu do odcepa za Babno Reko, ki je v izjemno slabem stanju.

KS Šmarje pri Jelšah je zaključil obnovo odseka ceste Mala Pristava–Pantner–Fras, kjer so bili zelo aktivni krajan; prispevali so denar in precej dela opravili sami. Obnovili so odseke cest Mala Pristava–Bobovo–Orehok, Preloge–Pijovci, Dvor–Rakova steza–Sotensko, do asfaltiranja pripravili odsek Šerovo–Kokol. Delno so obnovili še cestišče Močle–sv. Lovrenc–Vodenovo, del bo izveden v prihodnjem letu. V sodelovanju z občino je bila izvedena obnova pločnika ob glavni regionalni cesti v Šmarju pri Jelšah, urejene poti na šmarskem pokopališču, obnovljena fasada vežice, načrtovana je obnova kamnitega opornega zidu.

V iztekajočem se letu je KS Tinsko v sodelovanju z Občino obnovil dotrajano cesto od mostu do Bosnarjev v Zgornjem Tinskem. Za naslednje leto predvidevajo pomagati pri asfaltiranju ceste proti domačijama Dolenc in Hriberšek.

KS Sveti Štefan je izpeljal vse načrtovane aktivnosti: asfaltirali so tri strme odseke makadamskih cest v Grobelcah in Babni Gori. V sodelovanju z občino v prihodnjem letu načrtujejo izgradnjo pešpoti od središča naselja Sv. Štefana do podružnične šole. Če bo ministrstvo za okolje in prostor izdalo sklep o sofinanciranju sanacije plazov pri gasilskem domu na Sv. Štefanu, ki je prijavljen, bodo stekla predvidena dela.

Pomembna pridobitev je težko pričakovano novo avtobusno postajališče v Novi vasi. Foto: arhiv občine

Na območju KS-a Sladka Gora so letos asfaltirali odsek ceste Sladka Gora–Wuser, na odseku Sv. Mihael–Cinglak je urejeno odvodnjavanje, navožen gramoz, cestišče je utrjeno z valjarjem. Pomembna pridobitev je še težko pričakovano novo avtobusno postajališče v Novi vasi. Večji projekt, ki so ga načrtovali letos, predstavljajo na prihodnjo pomlad. Cesta Nova vas–Sotensko je večji projekt, v ka-

*Tiho pada mrak,
v dalji se zgublja korak
in pušča sledi preteklih dni.*

*V srcih želja se rodi
po miru, ljubezni, dobroti
za vse ljudi. (Srečko Kosovel)*

**Naj se v letu 2022 izpolnijo vse
tiste želje, ki naredijo trenutke
lepe in ljudi srečne, želimo
krajanom Zibike, občanom in
vsem ljudem dobre volje.**

KS, PGD, KD, ŠD in OO RK Zibika

*Čas kot zvezda se utrne,
stare vse poti zagrne,
nove, z upi tlakovane,
viri so sreče nasmejane.*

*Naj bo potovanje v letu 2022
mirno, uspešno ter posuto
z abilitco smeha in topline.*

*Kolektiv ZD
Šmarje pri Jelšah*

V Šentvidu je bil očiščen Šentviški potok. Foto: arhiv občine

terega se je vključil domačin Franc Nunčič (žage Nunčič) in je pripravljen odkupiti zemljišča za razširitev, izvesti vsa zemeljska dela, posekati drevesa in pripraviti cestišče do finega dela.

Uspešni so bili v KS-u Šentvid pri Grobelnem. Prvi del celovite rekonstrukcije ceste v Završe je zaključen, redno so vzdrževali makadamsko Rimsko cesto. Opravili so ne-

kaj manjših krpanj asfalta na lokalnih cestah, sanacij odsekov lokalnih cest po močnejših padavinah, na cesti Grobelno-Platinovec so med drugim izvedli razširitev cestišča, odvodnjavanje in zgradili škarko. Vključili so se v gradnjo ceste za gasilskim domom v Šentvidu, kjer bo vadbeni poligon za gasilce. V sodelovanju z občino je bila v Rakovcu urejena in postavljena avtobusna postaja.

V KS-u Kristan Vrh sta končani sanaciji usadov na območju od Avto Edo do Korezov in med domačijama Sajko in Špoljar ter sanacija odseka od glavne ceste do domačije Šoštar v Hajnskem. Krajevna skupnost je sofinancirala asfaltiranje ceste Plevčak v Hajnskem in delno uredila jarke na odseku Otrobeč-Stranje in Otrobeč-Drviše; neizvedeno bodo opravili v prihodnjem letu. Med večjimi načrtovanimi naložbami, ki jih pričakujejo na Kristan Vrh, pa sta energetska obnova podružnične šole in začetek gradnje novega gasilskega doma.

Na območjih KS-ov Lemberg in Mestinje so predvsem skrbeli za vzdrževanje krajevnih cest, urejanje cestnih bančin in muld, odvodnjavanje, popravilo obcestnih ograj, košnje brežin ob cestah. V Lembergu so uredili pot na sv. Pankracij, na Mestinju so v sodelovanju z občino asfaltirali parkirišče pri podružnični šoli.

Sergeja Javornik

Sprehodi
z
Legendami

Naj vas v 2022 spremljajo le dobre zgodbe

www.dlegende.com

2022

Vam želi

TENIS KLUB

JELŠINGRAD

Veseli božič in srečno novo leto!

Pestro leto šmarskih godbenikov

Ko bo vsega tega konec, bomo razumeli, kako malo potrebujemo, kako veliko pravzaprav imamo in kako dragoceni so medsebojni odnosi. Tako sem lani končala razmišljanje o letu, ki smo ga preprosto imenovali koronsko leto. Nam neznanе situacije smo skušali pripisati tudi prestopnemu letu. Pa je minilo leto 2020 in ponudilo se nam je novih 365 dni priložnosti.

Člani upravnega odbora smo naredili načrt delovanja, a vedno so se nekje porajali stavki: »Če bomo zdravi. Če bomo lahko. Če bo dovoljeno.« Godbeniki so od petka do petka čakali na sms, da se začnejo redne vaje.

Prvomajska budnica je bila prvi izvedeni projekt brez vaje, a z veliko optimizma, da bomo uspeli prebuditi »normalno življenje«. Obšli smo okoliške kraje, del »v živo«, del pa s pomočjo gasilskega avtomobila. Povsod so nas bili veseli, še posebej stanovalci Doma upokojencev Šmarje pri Jelšah.

Maja smo začeli z vajami. Ob upoštevanju vseh takratnih ukrepov je bilo naporno, a prijetno in veselo je bilo pogledati godbenike, ki so dobre volje sedli vsak na svoj stol. Junija je bilo skoraj kot v dobrih starih časih. V Rogaški Slatini smo sodelovali na sprejemu kolesarjev, ki so dirkali po Sloveniji, v Olimju na prireditvi Vino in čokolada, v Šmarju pri Jelšah na slavnosti seji občine in proslavi ob občinskem prazniku, razveselili smo kar nekaj jubilarov, mimogrede še popestrili dogajanje na stand up komediji na Jelšingradu. In načrtovali prireditve kot nekoč ... Julija smo sodelovali na proslavi ob 140-letnici šmarskih gasilcev, konec avgusta pa začeli z rednimi vajami.

Tretjega oktobra 2021 smo v sodelovanju z Javnim skladom za kulturne dejavnosti in Zavodom TŠM organizirali 4. Festival godb in kulinarike.

Na naše povabilo se je odzvalo 7 godb, dve sta zaradi bolezni morali sodelovanje odpovedati. Zbralo se je 154 godbenikov iz Rogaške Slatine, Zabukovice, Liboj, Slovenskih Konjic in domači godbeniki. Med prireditvijo smo poskrbeli tudi za krajši koncert pred Domom upokojencev Šmarje pri Jelšah. Veseli smo bili poslušalcev, tudi mimoidočih, predvsem pa je bilo prijetno srečati stare in nove godbeniške znance.

Tretji vikend v novembru je bil rezerviran za intenzivne vaje, ki pa smo jih žal morali ponovno prestaviti za nedoločen čas. Tudi tradicionalni koncert na Štefanovo bo letos ostal »na čakanju«. Načrtujemo, da bomo delček koncerta izvedli preko kanala You Tube, tako kot lani. Na koncu mi in nam preostane le še želja, da ostanemo zdravi, da nam bo dano bolj »svobodno« preživeti novih 365 dni leta 2022.

Mirne praznike in vse dobro v novem letu.

Anita Stiplovšek, Društvo godbenikov Šmarje

Z uspehi in neutrudnim delom promovirajo Šmarje

Na občini spremljamo uspehe mladih športnikov, ki trenirajo v različnih klubih in tekmujejo v različnih disciplinah in ravneh. V zadnjem obdobju nas s svojimi dosežki razveseljujejo mladi šmarski karateisti **Tadej** in **Tajda Mavsar**, **Leon Sodin** in **Tilen Štern**. Tekmujejo za različne karate klube, in sicer Seki, Kozjansko in Obsotelje ter Bushido. Vsi so tekmovali tudi na 25. Balkanskem prvenstvu za otroke, člane in seniorje oktobra v Poreču.

Leon Sodin se je s prvenstva vrnil kot balkanski prvak. Naslov balkanskega prvaka je prepričljivo osvojil še Tilen Štern. Njegov klub Bushido je bil z dvema nazivoma balkanskega prvaka in 3. mestom najboljši med vsemi nastopajočimi slovenskimi klubi.

Tadej Mavsar je bil najmlajši slovenski udeleženec na prvenstvu. V svoji kategoriji je osvojil drugo mesto. Njegova sestra Tajda Mavsar je osvojila peto mesto.

Mlade karateiste in njihove starše je prejšnji mesec sprejel župan Matija Čakš in jim čestital. Foto: arhiv občine

»Šport vam da doživljenjske prijatelje, sooblikuje vaš način življenja, z njim pridobite dobre delovne in učne navade. Zaradi športa postajate boljši in bolj uspešni ljudje. Ponosen sem na vas, da predstavljate svoj kraj in našo občino.« je v nagovoru karateistom na novembrskem sprejemu na občini dejal **Matija Čakš**, župan občine Šmarje pri Jelšah. Zahvalil se je tudi staršem, ki otrokom omogočajo treniranje in jih spodbujajo na športni poti. Mladim športnikom je izročil še priložnostno darilo.

Sergeja Javornik

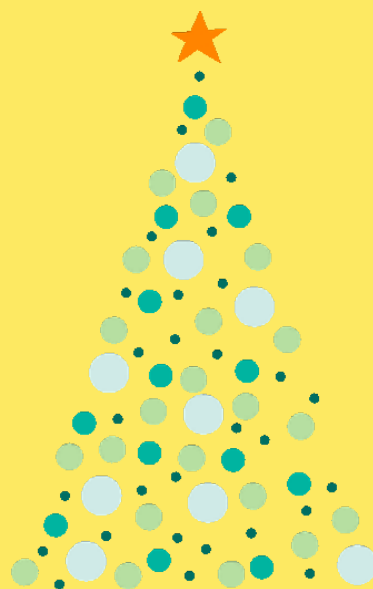
Srečno 2022

Praznujte v miru, sreči, naši dragi,
srebrni zvončki naj vam zapoje naše
iskrene želje in voščilo:
prijatelji, imejte se lepo!
(Svetlana Makarovič)

Vam želimo

Melita, Spela, Ruben in Viktor

Zavod za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah

**ZDRAVO, VESELO
IN ŠPORTNO 2022!**

ŠD MESTINJE

Moj božič

Moj odnos do praznikov zaznamujejo tri stvari: otroštvo v socializmu, odraščanje po osamosvojitvi in študij etnologije.

Ko prebiram literaturo, me navdušuje, kako spretno je krščanstvo prevzelo in dodalo svoje nauke k poganskim verovanjem, vezanim na zimski solsticij (sončev obrat). V najtemnejši čas leta so s praznikom odrešiteljevega rojstva prinesli svetlobo in obljubo novega začetka.

Priprava na božič

Ne spomnim se, kdaj smo doma izdelali ali kupili prvi adventni venček. Spomnim se le odštevanja: »Saj je že prva adventna.« Adventni venčki so v naših krajih dokaj nov pojav. Tradicijo smo prevzeli iz luteranskih dežel. Njegova oblika kroga kot neprekinjenosti življenja in sveč kot luči simbolizirata praznik - rojstvo nove luči.

Zelenje in okraski

Ko nam primanjkuje sončne svetlobe in zelenja, iščemo uteho v svetlobi, ki so jo nekoč nudili kresovi, hrastovi panji in sveče. Danes pa kilometri žarnic na ulicah in v izložbah.

Iskanje zelenja v sivine zimskega počitka je večtisočletna tradicija. Iglavci, bršljan, belo omelo ipd. so bili najpogostejše uporabljeni in okrašeni v znak praznovanja zimskega solsticija oz. kasneje božiča. Veliko zgodb kroži, kdo je postavil in okrasil prvo božično drevo. Estonija in Latvija sta imeli zaradi tega pravi sosedski spor.

Moji prvi spomini so novoletne jelke, ostanki otroštva v socializmu, ki so se počasi transformirale v božične smrečice oz. božična drevesca. Najprej naravne, nato plastične in ponovno naravne. Nekako v skladu s trendi gre tudi njihova okrasitev.

Obdarovanje

Najprej peharji s pomarančami in sladkarijami ter nato kakšen dedek Mráz so moji prvi spomini na obdarovanje v prazničnem času. Verjetno kakšen ameriški film preveč je tudi mene zavedel v mrzlico obdarovanja za Božička, a to še le proti koncu devetdesetih. Danes marsikdo očita debelušnemu liku v rdeči obleki popolno komercializacijo in razvrednotenje bistva božiča. Osebnost jim dam deloma prav, saj danes otroci na vsakem koraku in v vsaki trgovini naletijo na vsaj enega dobrega moža in čar pričakovanja se je razblinil. A trditev, da Božiček ne obstaja, ni tako prepro-

Božično drevesce in dom lahko okrasite z okraski iz slame.
Foto: pixabay.com

sta. Božiček je tako prepleten s starimi verovanji o mističnih bitjih, ki obiščejo in obdarujejo ljudi v tem času, da je moje veliko upanje, da dobrota še obstaja, ne glede na obliko in poimenovanje.

Polne mize

To je naš drugi božič, ki ga bomo preživel v posebnih razmerah. Sodeč po hudem manku kvasa v nekem trenutku, lahko z gotovostjo trdimo, da smo Slovenci še vedno vajeni peči kruh doma. Tudi sama se v zadnjih letih ukvarjam s pomenom božičnega kruha - poprtnika, ki je sicer značilen predvsem za Notranjsko in Dolenjsko, a skoraj vsaka hiša je poznala praznični kruh. Moja stara mama je za božič pekla bider, mlačni kruh z rozinami. Morda tudi vi poiščete navdih za tradicionalno peko v družinski zakladnici receptov.

Naši božiči so se ustalili, umirili smo mrzlico obdarovanja, še vedno pa nas zanese pri otrocih. Si pa vsako leto bolj iskreno voščimo miru in predvsem zdravja.

Janja Sivec, predsednica društva Legende

Ko zadiši iz kuhinje, se praznično vzdušje stopnjuje

Ob praznikih želimo najdražje razveseliti s posebej izbranimi dobrotami. V sodelovanju s šmarskimi gostinci, ki so se odzvali našemu povabilu za sodelovanje v rubriki Dober tek, lahko letošnji praznični meni popestrite s preizkušenimi recepti, ki so nam jih zaupali kuharji treh gostišč. Kulinarična doživetja obogatijo tudi izbrana vina in druge pijače. Svoje priporočilo za praznične dni je dodala Tadeja Vodovnik Plevnik, slovenska enologinja, specialistka za vinarstvo in pridelavo sadjevca, ki se ukvarja s kakovostjo vina, širjenjem kulture pitja vina ter preverjanjem kakovosti in ocenjevanjem vina.

Topla predjed

SIPINI REZANCI V OMAKI TEMNEGA PIVA

Sestavine za 1 osebo

- 1 žlička sladkorja
- 1 žlička sesekljane česna
- 1 žlička sesekljane šalotke
- 3 mini češnjevi paradižniki
- 150 g kozic
- 1 žlička drobtin
- 1 žlička parmezana
- 0,5 dcl temnega piva Lipnik
- 70 g sipinih testenin Lipnik
- sol, poper, peteršilj, koper po okusu

PRIPRAVA

V kozici karameliziramo sladkor, dodamo šalotko in česen in prepražimo. Dodamo češnjevi paradižnik, narezan na krhle, in kozice, zalijemo s temnim pivom in nekoliko podušimo, da izhlapi alkohol v pivu, njegova aroma pa ostane. Sestavine zgostimo z drobtinami in parmezanom. Dodamo začimbe po okusu.

Med tem, ko se pripravlja omaka, v majhni količini slane vode skuhamo sipine testenine. Ko so kuhane al dente, jih odcedimo in primešamo k omaki. Sestavine premešamo, da se lepo povežejo.

Če želite več omake, jedi dodajte malo vode, v kateri so se kuhale testenine. Jed preložimo na krožnik in okrasimo. Sipinim testeninam se odlično prileže vrček temnega piva.

PRIPOROČA: PIVOVARNA IN PIVNICA LIPNIK

Glavna jed

JAGENJČKOVA KRAČA

Sestavine za 4 osebe

- 4 jagenjčkove krače (po 250 g)
- 800 g mladega krompirja
- 2 korenčka
- 2 bučki
- 1 rdeča paprika
- 1 čebula
- sol, poper, olivno olje

PRIPRAVA

Jagenjčkove krače začinimo s soljo, poprom, dodamo korenček in čebulo. Pustimo marinirati čez noč, da se krače enakomerno nasolijo. Nato jih položimo v pekač in jih v pečici dušimo dve uri na 130 °C.

Krompir narežemo na krhle in ga damo v emajlirano ponev, ga začinimo, pokapamo z olivnim oljem, dodamo zelenjavo, dušene krače in prelijemo z mesnim sokom iz pekača. Vse skupaj damo v krušno peč za 30 minut.

NAMIGI:

- Krače pečemo dve uri na 130 °C – pečejo oz. dušijo se na nizki temperaturi, da se zmehčajo.
- Poseben poudarek je na krušni peči, kjer se krače hrustljivo zapečejo skupaj s krompirjem in zelenjavo ter dobijo poseben okus.
- Jed postrežemo kar v emajlirani ponvi, damo na leseno desko in pazimo, da se pri tem ne opečemo.

PRIPOROČA: GOSTILNA KRPAN

Sladica

PRAZNIČNI BROWNIE Z MASKARPONE KREMO

Sestavine za pekač velikosti 25cm x 35cm

- 4 jajca
- 100 g sladkorja
- 120 g gladke moke
- 1 pecilni prašek
- 200 g temne čokolade
- 230 g masla
- 1 vejca pomaranča (bio)

PRIPRAVA

Z mešalnikom penasto umešamo cela jajca s sladkorjem, dokler zmes ne postane blede rumene barve. Nad vodno kopeljo stopimo čokolado in maslo. Stopljeno čokolado odstavimo in ji dodamo na drobno nastrgano pomarančno lupinico in sok 1 pomaranče (približno 1 dcl). Nato vse skupaj vlijemo k jajčni zmesi in še enkrat dobro premešamo z mešalnikom.

Dodamo še presejano moko in pecilni prašek, ki ju zmesi primešamo z ročno metlico. Maso prelijemo v namaščen pekač in damo v prej ogreto pečico. Pečemo 20 minut na 200 °C.

Brownie pustimo, da se ohladi na sobno temperaturo, saj tako ostane čudovito mehak in puhast, preden ga postrežemo.

SESTAVINE ZA KREMO

- 500 g maskarpone sira
- 500 g smetane za stepanje
- 3 žice mletega sladkorja (po želji lahko več)
- 1 žlica ruma

Z mešalnikom vse sestavine zmešamo v gladko zmes. Brownie razrežemo, z dresirno vrečko dodamo maskarpone kremo. Po želji lahko krožnik okrasimo z žlico razpršene jagodnega pireja in svežimi jagodami, ki poskrbijo za dodatno svežino sladice.

PRIPOROČA: HIŠA OKUSOV, MESTINJE

K PRAZNIČNIM JEDEM PRIMERNO VINO

Šmarski vinarji ponujajo bogato izbiro vin različnih vrst, sort, barv in stilov; od mirnih do penečih, od belih, rose do rdečih, od nearomatičnih do aromatičnih sort, od suhih do sladkih.

Za uvodno oz. aperitivno pijačo po navadi izberemo suho peneče se vino ali suho belo mirno vino, da nam vzpodbudi tek.

Ob posameznih hodih hrane izbiramo vina, ki se zaradi svojih specifičnih lastnosti prilagajajo določeni jedi. Na splošno k lahkim jedem ponudimo lažja vina, k težkim jedem pa močnejša, bolj polna, bogata vina. K svetlemu mesu uživamo bela vina, k temnemu mesu se bolj priležejo rdeča vina. K pikantnim jedem ponudimo aromatična vina. Belo vino ponudimo pred rosejem in rdečim, lažje pred močnejšim, rezno in suho pred sladkim in polnim, nevtrarno pred aromatičnim ter mlado pred starim.

Praznični jedilnik lahko zaključimo z dobrim digestivom, kot je npr. vinsko žganje.

Na zdravje, za zdravje!

Tadeja vodovnik plevnik,
specialistka za vinarstvo, KGZS-Zavod Maribor

SREČA JE!
V MAJHNIH STVAREH,
TOPLIH LJUDEH,
V STISNjenih DLANEH.

VESEL BOŽIČ IN SREČNO V
NOVEM LETU!

MKK NETEK

Nekoč ni vedno daleč. A
čeprav morda tik za
vogalom,

naj bo vaš nekoč
zabaven, varen in poln
novih spoznanj.

Srečne praznike!

Turistično društvo
Skriti biser Sladka
Gora

130. obletnica rojstva cenjenega šmarskega zdravnika dr. Viktorja Lorgerja

Letos v Šmarju pri Jelšah obeležujemo 130. obletnico rojstva in 50. obletnico smrti priljubljenega zdravnika dr. Viktorja Lorgerja. Še vedno je med mnogimi živ spomin na obisk v njegovi ordinaciji, čakanje v čakalnici ali pregled v ambulantni. Poleg zdravljenja v ambulantni je dr. Lorger pogosto obiskoval paciente na njihovih domovih. Zaradi njegove zavzetosti do pacientov so ga ljudje izjemno spoštovali in mu zaupali. Ob opravljanju zdravniške prakse je deloval v Rdečem križu in aktivno sodeloval v političnem življenju kraja. V času županovanja je dal zgraditi zajetje za vodovod, s čimer je veliko prispeval k napredku Šmarja. Prav tako je na njegovo pobudo Šmarje dobilo bazen. Svoj prosti čas je posvetil družini in prijateljem, oboževal je naravo, rad je planinaril, potoval in tudi fotografiral. Nekaj njegovih fotografij in fotografij njegove družine hranimo v domoznanski zbirki Knjižnice Šmarje pri Jelšah.

4 Gradnja šmarskega bazena v letu 1930.

5 Žig Olepševalnega društva Procvit.

6 Otvoritev bazena v Šmarju pri Jelšah v letu 1930.

Dr. Viktor Lorger je bil rojen 12. novembra 1891 v preprosti šmarski trški družini materi Otiliji in očetu Francu. Študij medicine v Gradcu je moral leta 1915, v času prve svetovne vojne, prekiniti in se pridružiti avstro-ogrski vojski. Še istega leta je bil ujet na ruski fronti in zaprt v rusko ujetništvo v Sibiriji. V ujetništvu je zaradi svojega medicinskega znanja preživel v boljših razmerah kot navaden vojak. Tam je nudil zdravniško pomoč in si z improvizacijami, potrebnimi pri opravljanju tudi zahtevnejših kirurških posegov, pridobil veliko izkušenj. Po končani vojni je študij medicine nadaljeval, leta 1922 diplomiral in naslednji dve leti služboval v mariborski bolnišnici.

Leta 1924 je dr. Lorger odprl zasebno zdravniško ordinacijo v Šmarju pri Jelšah in postal banovinski oz. uradni zdravnik. **Zdravniško prakso je v Šmarju opravljal 47 let**, vse do svoje smrti 25. aprila 1971. Pacienti v ordinacijo dr. Lorgerja niso prihajali samo iz Šmarja, temveč tudi iz drugih krajev v okolici, celo iz Hrvaške. Bolnike je pogosto obiskoval tudi na domu, saj je bil za hudo bolne, sploh na velikem območju podeželja, dostop do ordinacije takrat skoraj nemogoč. Veliko posegov, ki jih danes opravijo specialisti le v bolnišnicah, je bilo treba opraviti kar pri bolniku doma. Delal je v primitivnih razmerah, brez antibiotikov, s pomanjkljivo opremo in kljub temu ni imel smrtnega primera. Lotil se je primerov v porodništvu, kirurgiji in v drugih strokah, ki bi bili brez interventne zdravstvene pomoči brezupni. Leta 1933 je po dopolnjenem tečaju na Dunaju uspešno opravil **prvo transfuzijo krvi po Percyju** na domu bolnice.

V petdesetih letih prejšnjega stoletja je občina v hiši Franca Skaze uredila prve prostore šmarskega zdravstvenega doma, kjer sta ordinaciji dobila dr. Viktor Lorger, ki je postal tudi upravnik, in Amalija Anderluh, zobozdravnica. Nove, večje in sodobnejše prostore je zdravstveni dom dobil v novi stavbi, zgrajeni leta 1962. Dr. Lorger je kot okrajni sanitetni referent in vztrajen organizator preventivnega dela prirejal številne tečaje o higieni in prvi pomoči ter organiziral potujoče razstave o preventivni medicini. Za svoja prizadevanja, za obsežno in plodovito dejavnost ga je prezidij narodne skup-

ščine FLRJ odlikoval z **medaljo dela in z redom za zasluge za narod**. Občni zbor SZD v Celju pa ga je leta 1961 izvolil za **častnega člana** zaradi velikih zaslug za slovensko zdravništvo.

Reševalna dejavnost je bila v Šmarju pri Jelšah v obdobju med obema vojnama organizirana preko prostovoljnih gasilskih čet. Po drugi svetovni vojni Šmarje še vedno ni imelo zdravstvenega doma, zato je bila **reševalna služba**, ki so jo ustanovili leta 1946 pri Okrajnem ljudskem odboru Rdečega križa, vezana na zasebno ordinacijo takrat edinega zdravnika v Šmarju pri Jelšah dr. Viktorja Lorgerja.

Dr. Lorger je bil aktiven tudi na političnem področju. Od leta 1934 do 1936 je bil **predsednik občine** Trg Šmarje pri Jelšah in predsednik krajevnega šolskega odbora, katerega član je bil več let. Pod njegovim načelstvom je bila leta 1936 **ustanovljena Vodovodna zadruga** z omejeno zavezo, v okviru katere so v Šmarju zgradili zajetje za vodovod. Prav tako na njegovo pobudo je Olepševalno društvo Procvit v Šmarju leta 1930 **zgradilo bazen**.

1 Zdravstveni ekipi dr. Viktorja Lorgerja in Amalije Anderluh, ki sta imela ambulanti v Skazovi hiši, 1951 (z leve): zobotehnik Avgust Anderluh, Mara Fink, roj. Anderluh, dr. Viktor Lorger, zobna asistentka Olga, zobozdravnica Amalija Anderluh, zdravnik Tonček Anderluh (umrl v Libiji na izmenjavi), medicinska sestra Marta Hraševac. Foto: S. Ciglencečki.

2 Tečaj prve pomoči, okoli 1950.

3 Slavnost pred spomenikom v Šmarju ob 100. obletnici Rdečega križa (RK) leta 1963. Govori predsednica RK Šmarje pri Jelšah Vida Lorger, soproga dr. Viktorja Lorgerja.

Viri:

- Majhen, J. (1984). Viktor Lorger. V *Med Bočem in Bohorjem. Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah [i. e.] Rogaška Slatina: Delavska univerza, str. 650–651.*
- Cerovšek, R. In Srdoč, E. (2000). Viktor Lorger, dr. Medicine (raziskovalna naloga). Šmarje pri Jelšah: Osnovna šola.
- Lešničar, J. (1971). Dr. Viktor Lorger. V *Zdravstveni vestnik*, 40, 328.

Rejništvo - izziv prihodnosti

Rejništvo je posebna oblika varstva in vzgoje otrok, nameščenih v rejniško družino na podlagi zakona, ki ureja družinska razmerja, in je namenjeno otrokom, ki začasno zaradi različnih socialnih okoliščin ne morejo prebivati v svoji matični družini oz. z biološkimi starši. Naloga rejnika je, da se otrokom, nameščenim v rejništvo, omogočijo zdrava rast, vzgoja, izobraževanje, skladen osebnostni razvoj in usposobitev za samostojno življenje in delo.

»Biti rejnica mi pomeni, da opravljam dobro delo, ki mi prinese zadovoljstvo. Zadovolji me, da kot rejnica deklici omogočim lepše življenje, kot bi ga imela sicer. To, da je srečna in zadovoljna, prinaša tudi meni veselje in zadovoljstvo. Vesela sem, da sem članica skupnosti, čeprav se zaradi službe zelo težko udeležim predavanj in srečanj.«

Rejnica

»Pri rejnikih se počutim varno in sprejeto. Vesela sem, da so me sprejeli in mi pomagajo.«

Rejenka

Rejniško delo je odgovorno in zahtevno delo. Je hvalevredno, izpopolnjujoče in navdihujoče, saj rejniki s svojimi osebnostnimi značilnostmi, vzgojnimi pristopi in angažiranostjo ohranjajo oziramo izboljšujejo kakovost življenja rejencev.

Na podlagi podatkov Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je bilo na območju Slovenije v oktobru 2021 v rejništvu 776 otrok in 577 rejnikov. Na območju upravne enote Šmarje pri Jelšah imamo 9 aktivnih rejniških družin. V njih imamo trenutno nameščenih 12 otrok z območja naše krajevne pristojnosti, starosti od 11 do 26 let, prav tako je pri njih nameščenih 12 otrok z območij drugih centrov za socialno delo (CSD).

Na CSD-ju, enoti Šmarje pri Jelšah, deluje skupina rejnic. Članice se sestajajo praviloma mesečno, v zadnjem času preko zooma. S pomočjo skupine zagotavljamo večjo usposobljenost in kompetentnost rejnic za opravljanje rejniške dejavnosti ter jim omogočimo informiranje in podporo.

Kdo in kako je lahko rejnik?

Oseba, ki želi izvajati rejniško dejavnost, vloži vlogo z ustreznimi dokazili pri krajevno pristojnem CSD-ju, ki preveri formalne pogoje in pripravi oceno o primernosti. O izbiri odloči Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na podlagi potrebe po novih rejnikih ter glede na namen in vsebino rejništva.

CSD po namestitvi otroka spremlja in dela z rejniško ter matično družino po principu vključevanja vseh družinskih članov, pomoči in učenju ravnanja s perspektive moči in etike udeležенosti, skupnega sodelovanja in reševanja težav. Spremljanje rejništva obsega delo z otrokom, sodelovanje z institucijami, dogovor o podaljšanju rejništva po polnoletnosti, pripravo otroka in rejniške družine na odhod iz rejniške družine ... Izrednega pomena je delo z matično družino otroka, da se vzpostavijo pogoji za zdravo rast in razvoj otroka, ki mu to primarno ni bilo dano, in da se otrok potencialno čim prej vrne v svoje matično okolje.

Vse, ki bi o izvajanju rejniške dejavnosti želeli izvedeti več, vljudno vabimo, da nas kontaktirate ali se osebno oglašite na CSD-ju Celje, enota Šmarje pri Jelšah, Aškerčeva 14.

Viri:

- Družinski zakonik (DZ), 2019, Ur. l. 15/2017
- Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD), Ur. l. 109/2012

mag. Magda Vražič, CSD Celje, enota Šmarje pri Jelšah

Obilo zdravja, veselja
in poslovnih uspehov v
letu 2022!

Kolektiv VIŽ III. OŠ
Rogaška Slatina z učenci

Praznični december v vrtcu

December bomo poskušali preživeti kar se da pestro, igrivo, s kakovostnim in raznolikim programom. Kljub posebnim časom bomo zaposleni poskrbeli, da se bodo otroci v vrtcu počutili varno, zdravo, prijetno in praznično.

Občina Šmarje pri Jelšah nas je povabila, da z otroki pripravimo okraske za njihovo novoletno smreko. Okraše-ne so tudi že igralnice vrtca, izdelali smo obeske, voščila, okrašena je tudi naša smrečica. Obiskali smo že praznični kino in spekli prve piškote.

Pred nami je tradicionalna prenočitev v vrtcu za otroke pred vstopom v šolo. Zlasti zanimiv je nočni pohod z lučkami, kjer bomo opazovali praznično okrašeno Šmarje, po katerem nas za večerjo čakajo palačinke. Tudi ta večer bomo imeli praznični kino in še nočno zabavo. Prenočitev v vrtcu bo seveda prilagojena razmeram, v mehurčkih, po igralnicah, upoštevali bomo vsa navodila in priporočila za preprečevanje širjenja nalezljivih bolezni.

Obiskale nas bodo pravljicarke iz Knjižnice Šmarje, ki jih otroci z zanimanjem poslušajo. Pred počitnicami bo slavnostno kosilo in obisk dedka Mraza, ki pride v sredo, 22. 12., v dopoldanskem času. Dedek Mraz bo ta dan v vrtcu pustil darila tudi za otroke, ki ne obiskujejo vrtca. Morda nas tudi letos presenetijo Božički na kolesih, ki se pripeljejo tik pred počitnicami.

Prepričani smo, da bomo vsi skupaj v vrtcu in kraju soustvarjali praznično in toplo vzdušje, organizirali razne aktivnosti, sicer v tako imenovanih mehurčkih, a se kljub določenim omejitvam veselili, družili, podarjali in sprejemali iskrene in igrive nasmehi.

Jelka Kitak, ravnateljica Otroškega vrtca Šmarje pri Jelšah

Sanjski zimski prazniki mladih Šmarčanov

Mladi Šmarčani med prazniki radi počnejo različne stvari: od peke piškotov, medenjakov in peciva, gledanja božičnih filmov in pripravo daril za sorodnike ter prijatelje pa vse do petja božičnih pesmi, igranja družabnih iger ter obiska raznih zabav. Večina božično-novoletne praznike preživi v krogu družine, manjši del pa tudi v družbi prijateljev.

Sanjski zimski prazniki mladih v Šmarju so zelo različni: nekateri si želijo potovati in spoznavati različne običaje ter kulture, drugi bi raje nakupovali in si ogledovali praznično okrašena mesta. Večina si jih tudi želi snežnih praznikov in takšnih, kot so bili pred epidemijo. Skoraj vsem pa je skupno, da božično-novoletne praznike najraje preživljajo v družbi svojih najbližjih prijateljev in družine.

Rok Krivokapič

*Naj mala zadovoljstva
postanejo velika
in vse skrbi naj zamenja
sreča tiha.
Naj bo novo leto srečno,
zdravo, prijazno
in z ljubeznijo bogato.*

**VESELO, RADOVEDNO, RAZIGRANO
IN NAVIHANO LETO 2022**

Mali in veliki iz otroškega vrtca Šmarje pri Jelšah

Tradicionalni slovenski zajtrk

Vsak tretji petek v novembru obeležujemo dan slovenske hrane in pripravimo tradicionalni slovenski zajtrk. Letos je potekal že enajstič. Za zajtrk smo imeli kruh z medom in maslom, mleko in jabolko slovenskega porekla. Ker se je dogodek razvil iz medenega zajtrka na pobudo čebelarjev, ob tem še posebej poudarjamo pomen čebel in čebelarstva. Izpostavimo še pomen v Sloveniji pridelane hrane, na ta način podpiramo napore naših pridelovalcev in predelovalcev hrane ter izražamo spoštovanje do njihovega dela.

Ida Valek, vodja prehrane in zdravstveno-higienskega režima v vrtcu

Že enajstič smo obeležili dan slovenske hrane.
Foto: arhiv vrtca

Halloween delavnica za otroke

Med jesenskimi počitnicami smo v prostorih Društva kmetič Ajda izvedli počitniško halloween delavnico. Otroci so pekli čarovniške piškote, kuhali

čarovniško bučno juho in izrezovali mini bučke. Delavnica je potekala 28. oktobra med 10. in 13. uro, udeležilo se je 43 osnovnošolskih otrok. Raz-

deljeni so bili v tri skupine, vsaka je imela svoje zadolžitve.

Otroci so se z veseljem preizkusili v ročnih spretnostih, sami so gnetli testo za piškote in oblikovali različne oblike keksov. Prav tako so z zanimanjem sodelovali pri kuhanju bučne juhe, saj so lahko sami pripravili sestavine in jih med kuho dodajali v lonec.

Delavnico je izvedla Slavica Lorenčak, v pomoč ji je bila zaposlena na področju mladine iz zavoda TŠM.

Otroci in starši so bili z delavnico izjemno zadovoljni in so obljubili, da se kmalu zopet srečamo.

Melita Bevc, direktorica zavoda TŠM

Kuhali so, pekli piškote in izrezovali buče. Foto: arhiv TŠM

Dragi otroci,

Vesel sem, da je leto naokrog in se kmalu spet vidimo. V vašo skupino bom prišel v **torek, 21. decembra 2021**, v dopoldanskem času.

Vsi tisti otroci, ki pa niste vpisani in ne obiskujete vrtca, pridite v vrtec v **torek, 21. decembra 2021, med 16. in 17. uro** na upravo vrtca, Slomškova 13, Šmarje pri Jelšah. Tudi za vas imam presenečenje.

Vaš dedek Mráz

Furežna anekdota

Duones sn biu na
fureži, čunka jie
mejla ravnih dvejstau
pejdeset kijl. Špjeha
jie bluo pet parstuf,
fujtrana pa iz
dumačuo zuametjuo.
Guspudija jie bla
tekau vesejla, de
smuo duo paunučij
plejsal, puokl smuo
se pa pubral fsuak
na svauj kuonec, de
nas nijsuo žendarji
dubijl. Fsj se jie
lepau zaštrijkaluo.

Vinko Lorgar

DRAGE ŠMARJOLIKE, DRAGI ŠMARJOLEKI!

Tuot čijnek graun se še kar ni raskaduo. Kuo bi ga ljehkuo
čluovek fsaj vide, pa jie tekau druonček, de še tau ne! Samuo
maremuo verjeti, de mu buomuo kaus!

Naredmuo si pruznke kuolk se dua pruznične! V
nauvem lajti pa rajs čimvječ zdruavja, starpnosti, putrplieja,
sulidarnosti, spuštuvaja, lubajzni nuo mira buožjiga!

VESEU BUOŽIČ PA SREJČNUO NAUVO LAJTUO 2022!
FSI ZA JENIGA, ŠMARJE ZA FSE!

Narlajpša hvala, de nas bjerete
nuo poslušate!

VAŠ ŠMARSKI ARGO.

Nauvuolejtna

Čez pruznke spjet buom duma,
ker korouna nam žejgna ne da.
Zatau, baugnedaj, de bi carknau televizor,
ker puokl buom f hladilniki revizor.

Sarmak buo furt udpart,
ker mi buo daugcajt na smart.

Pa snajg bi ruada mejla,
de ne buom samuo pejla:

»Beejla sneeežijinka, ki puada,
spumijnja me na ...«

tu pa fsuak svauj življenski refrejn ma.

In kuo se nam nječ vječ ne da,
zapuojmo si:

»Se pu nauvem, se pu nauvem lajti bauljše buo.«

Šmorčani, buo, al ne buo?

Savajde buo!

Ker Šmorčani zmjiram duobre vaule smuo!

Martina Skutnik

SLOVARČEK:

furež - koline

čunka - svinja, prašič

špjehe - špeh, slanina

fujtran - krmiljen, hranjen

zuamet - otrobi, grobo mletu žito

žendar - policist

zaštrijkaluo - razpletlo

žejgn - blagoslov

furt - nenehno

čijnek - majhen

graun - groza, grozota

druonček - droben

GASTARBAJTER

JAN in JULIJA ŠILEC trenutno živita na Tenerifu. Uživata v tamkajšnji umirjenosti, soncu, prijaznosti domačinov. V domače Šmarje sporočata pomembno sporočilo: za svojo srečo si odgovoren sam.

Letos spomladi sva bila z ženo ponovno na največjem izmed Kanarskih otokov - na Tenerifu - in ob vračanju domov so se nama spontano začele porajati ideje o življenju tam. Jaz sem v firmi prosil za možnost dela na daljavo, Julija pa je bila takrat ravno med službama, tako da sva imela res odlično priložnost, da poskusiva.

Pandemija je otok sicer močno ohromila, predvsem, kar zadeva zaprtje dejavnosti in dostopa, zdaj je bolj ali manj gužva po starem, skoraj nikjer ni čutiti, da bi bila kakšna svetovna zdravstvena kriza. Precepljenost prebivalstva je visoka, na otok ne moreš brez PCT, vsi spoštujemo nošenje mask in razkuževanje rok v trgovinah.

Konec zapiranja in lepo vreme imata za posledico tudi neizmerno boljše počutje vseh vpletenih. Ves otok je poln nasmejanih ljudi, nasploh so vsi domačini izredno topli, prijazni, ustrežljivi, povsod si kar ljubček, srček, sinček moj ... četudi prideš samo na kavo ali po "fasngo".

Všeč mi je, da je vse malo bolj počasi, v mojem tempu, ha ha. Odlično je nasploh poskrbljeno za invalidne osebe in niti na kraj pameti nikomur ne pade, da bi parkiral na zanje rezerviranih mestih.

Edini manjši problem s to njihovo počasnostjo in umirjenostjo nastopi pri urejanju uradnih zadev, papirjev, registracij ... Tu res misliš, da si zgrešil in prišel v Črno goro. Vse je 'manana, tranquilo' - jutri, počasi - vse poteka z lenivsko hitrostjo, nešteto je papirjev in podpisov ter nejasnih navodil. V izjemno pomoč nama je bil prijeten slovenski par. Jasna in Alan, ki na otoku bivata že nekaj let, sta naju vodila skozi začetne papirologije, tiskanje in izpolnjevanje obrazcev ... Potem pač čakaš termine in greš, ko ti jih določijo. Žena sicer govori špansko, jaz (še) ne, tako da sem papirje hodil samo podpisovat, ko se je ona vse dogovorila - bog ve, koliko ledvic in še česa sem prodal s podpisi neznanih papirjev, ampak zaenkrat še diham, ha ha.

En glavnih faktorjev dobrega počutja tukaj je sigurno že omenjeno lepo vreme na jugu otoka, kjer sva svoje začasno prebivališče iskala in našla tudi midva. Baje je bilo enkrat marca celo nekaj dežja. V nekaj mesecih, odkar sva tukaj, sva doživela dve plohici, pa še ti dve bi zgrešila, če ne bi imela na terasi izobešenega perila. Ko sva ga hitela pospraviti pod streho, je že spet sijalo sonce.

Na območju, kjer prebivava, je daleč največ Angležev, tako da tudi lokalno prebivalstvo bolj ali manj obvlada angleščino, kar meni zelo olajša sporazumevanje, čeprav se vsak dan bolje znajdem tudi med špansko govorečimi domačini. Naučiš se par besed, malo pobraš po spominu, ko si moral z mamo gledat kakšno nadaljevalko, nekaj odneseš od športnih prenosov, ki jih spremljaš na španskih kanalih, ko imaš dovolj Obreza ... Kombinacija vsega tega in ustrežljivih domačinov pa je kriva, da mi še ni uspelo izgubiti nobenega odvečnega kilograma, ker bi ostal lačen.

Vremena torej res ne moreš kriviti za slabo voljo, ljudi in splošnega vzdušja tudi ne, tako da si za svojo srečo odgovoren kar sam. In to nama je všeč.

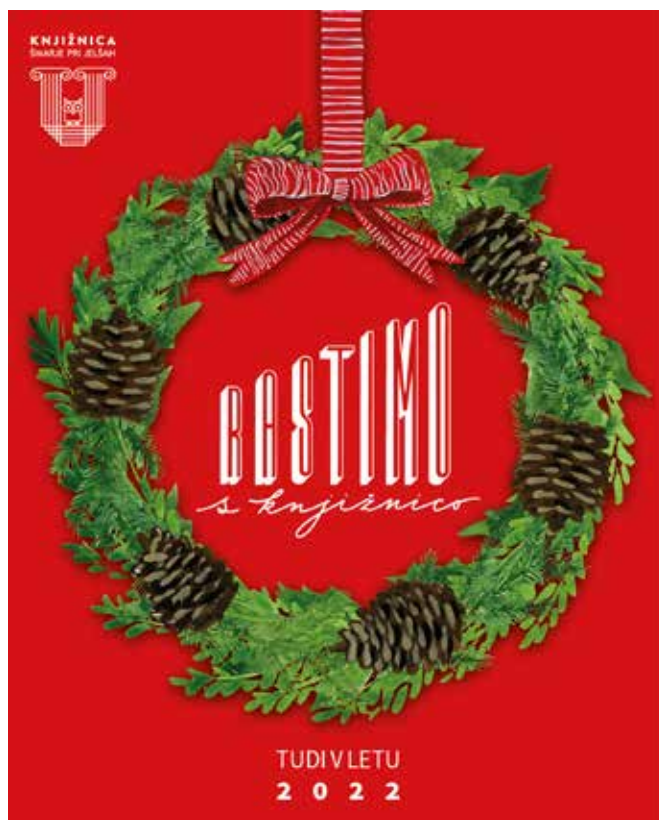
Pozdrav iz evropske Afrike vsem sokrajanom in se vidimo!

Jan in Julija Šilec

VESELE PRAZNIKE

VAM ŽELI DRUŠTVO BIG BAND ŠMARJE

KINO ŠMARJE PRI JELŠAH SPORED DECEMBER 2021

Začnite
najdaljšo
noč leta
v kinu!

PET, 17. 12. 2021, 20.00
Spider Man: Ni poti domov
Spider Man: No way Home
ZF, akcijski, 250 min

TOR, 28. 12. 2021, 17.00
Volk in lev
The wolf and the lion
družinski, 99 min

SRE, 29. 12. 2021, 19.30
Matrica: Obuditev
The Matrix Resurrections
ZF, akcija, 148 min

ČET, 30. 12. 2021, 19.00
The King's Man: Začetek
The King's Man
akcijska pustolovščina, 131 min

SILVESTROVO v Kinu Šmarje pri Jelšah

PET, 31. 12. 2021, 20.00
Zgodba z zahodne strani
West Side Story
muzikal, 168 min

Najbolj poznan muzikal vseh časov bo na silvestrovo v Kinu Šmarje ponovno oživel pod režisersko taktiko enega najboljših in najbolj cenjenih režiserjev in filmarjev, trikratnega dobitnika oskarja, Stevena Spielberga.

OMEJENO
ŠTEVILO
VSTOPNIC

Pridržujemo si pravico do spremembe programa.
Kino spored je objavljen na spletni strani
Knjižnice Šmarje www.s-je.si/kino.
Spremljajte nas na Facebooku @kino.smarje.

